

Velja po pošti:
za celo leto naprej . . . K 36—
za en mesec . . . „ 3-50
za Nemčijo celoletno . . . „ 46—
za ostalo inozemstvo . . . „ 46—

V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . . . K 32—
za en mesec . . . „ K 2-70
v uravi prejemam mesečno . . . 2-50

Sobotna izdaja:
za celo leto K 8—
za Nemčijo celoletno . . . 10—
za ostalo inozemstvo . . . 13—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvarsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 50 w
za dva- in večkrat . . . 45 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarifi.

Poslano:
Enostopna petstvarsta K 1—
Izhaja vsak dan izvenredno ne-
delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Redna
poštna hranilnica avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Vam na bojnem polju.

Ljubljana, 3. jan. 1918.

Vi, ki ste seme izkrvavelega naroda — Vam na bojnem polju, Vam, ki služite mladi in osiveli pod orožjem, Vam velja naš prvi novoletni pozdrav. Trpljenje, pomanjkanje, mraz, neprestane smrtno nevarnosti so vtisnile na Vaše čelo svoj pečat. Videli ste, kako so padali poleg Vas naši najboljši sinovi, ki so domovino tako vroče ljubili. Zatisnili ste jim njihove trudne oči, spremljali ste jih k zadnjemu počitku tam v Galiciji, v Karpatih, na Poljskem, v Ukrajini, v Rumuniji, Srbiji, Črnigori in po celem daljnem Balkanu. In na naših goriskih tleh pred lastnimi upepeljenimi domovi, kjer ste slutili in čutili vse lastno gorje in gorje in bridkost pregnancev. In Vi v koroških in tirolskih zasneženih gorah, na italijanski ravani, v Belgiji, Flandriji in v deželah, ki stojé pod znamenjem polumeseca. In dalje na našem morju, na naši sinji Adriji — na vseh bojiščih ste zrlí smrti v obraz.

Obhodili ste v trpljenju velik kos širnega sveta. Koliko izmed Vas je padlo v rusko, srbsko in italijansko ujetništvo, kjer šteje leta, mesece, dneve in ure, ko Vam bo zopet odprta pot v domovino. V domovino, z bridkostjo in ljubeznijo ljubljene. Vsi ste vedeli, velik prehodni čas je sedaj, za domovino prenašate vse to brezmejno trpkost vojnih težav, za Vašo lepo slovensko, jugoslovansko zemljo. Vrženi v svet ste prišli v stik z najrazličnejšimi narodi, videli ste njihove solčne in senčne strani, občutili ste sami najboljše povest o gospodarskih narodih in o zatiranih narodih. Videli in občutili ste, kako trpi naša lepa domovina, kako malo pravic ima domačin na svojih lastnih tleh in kako pri nas tuji gospodarijo. Slišali ste povest o trpljenju nam po duhu in krvi sorodnih bratov, vzljubili ste jih. Tudi njim je vojna pisala isto gorje. Vemo, kako Vam Vaša srca drhtijo in trepetajo v tej sladki misli, v tem velikem hrepenenju po domovini. Vsak izmed Vas si je zaželel tam daleč, daleč, samo enkrat naj jo še vidim to rodno zemljo, te drage svojce, katerim je bila povest o svobodi, za katero se Vi bojujete in umirate, dosedaj tuja. »Ta zemlja nosi naš pečat, — naš znoj in našo kri. — Iz njenih lesov smo zibke tesali, — in vanjo drugim grobove kopali. — Premila zemlja naš dom si ti — naš dom ostani do konca dni. — (Dr. Janez Ev. Krek.)

Ni več daleč oni dan, ki nam prinese težko zaželeni mir. A ne samo zaželenega miru na zunaj, ampak tudi lepšo bodočnost naroda samega, notranji mir med

narodí. Povest o teptanih in zaslužjenih narodih mora izginiti.

»Grobov je preveč že krog naših koč.« (Dr. Krek.) Kako težko čakate in kako težko čakamo tega trenutka. Že četrti Božič, praznik miru in leubeznji do bližnjega, ste praznovali v zakopih — toda ni več daleč Velika noč. Nestrpnost čakate te Velike noči, ki naj Vas združi, kar Vas je ostalo še živih, s svojci, z dragimi, z domovino.

Na bojnem polju ste storili v polni meri svojo dolžnost. In še več kot svojo dolžnost. Najhušji naš sovražnik nam ne more očitati, da niso bili naši polki vselej in povsod na svojem mestu, šli so kakor vihar, podirali pred seboj sovražnika, zaježili jez sovražnega navala, umirali so in zmagovali. Zvesti smo bili svojemu cesarju in to svojo zvestobo so sinovi našega naroda pisali s svojo srčno krvjo. Le prešle ste te in pregledate te naše grobove na bojnih poljih. Najboljše ljudi smo žrtvovali. Imena slovenskih, jugoslovanskih polkov so bila zapisana v uradnih poročilih vedno na svojem mestu. Sovražniki našega naroda radi govore o veleizdajalcih, z dejanji ste pokazali tem nizkim, podlim dušam, kaj je pravo domoljubje. Ne besede, ampak dejanja govore. Junaki, domovina je na Vas ponosna, domovina v Vas zaupa, vztrajajte še nekoliko in potem pridite med nas, pridite, ki Vas tako težko čakamo, tako goreče ljubimo.

Vaša pisra prebiramo. Ta pisma nas navdajajo s ponosom in samozvestjo. Bojna vihra je povečala živi plamen domovinske ljubezni. Ni zaman vse delo naših zastopnikov, združenih v Jugoslovanskem klubu, na parlamentarni tribuni. Poznamo v Vas tisto veliko hrepenenje po svobodi v svojem jugoslovanski državi pod habsburškim žezlom, kot nam jo je zarisala majniška deklaracija. Naša slovenska zemlja stavi v Vas svoje zaupanje. In če Vam Avstrija ne bo hotela biti mačeha, bo morala izpolniti Vašo srčno željo, Vašo in našo zahtevo po svobodi. Trpeli ste enako in še več kot drugi narodi in zato Vam pritičejo tudi enake pravice z drugimi narodi v državi.

Vztrajajte mladci, fantje in možje tam v strelskih zakopih, po vojašnicah. Naše vstajenje se bliža. Vrnite se nam domov kot sinovi katoliški cerkvi zvestega slovenskega naroda. Varujte svojo čast, ne omadežujte jo. Čuvajte svojo globoko vero, kot Vam jo je v srce zapisala Vaša mati, ko ste odhajali v svet, na vojno torišče. Domovina potrebuje sedaj veliko več kot kdaj preje močnih ljudi, ne sene in propalic. In najsí bo nevarnost še večja, Vaš pogum mora vse premagati, Vaš ponos, samozavest morata biti še večja.

Čakamo Vas, tako željno Vas domovina pričakuje! Pozdravljeni, najsrdnejše pozdravljeni Vi na bojnem polju,

Branja vredno.

Razdor med Slovenci.

Pod tem naslovom priobčuje »Reichspost«:

Iz Ljubljane nam pišejo 1. januarja:

Ker so dogodki na Kranjskem simptomatični in segajo po svojem odbojnem delovanju preko deželnih meja, utegnejo njih podrobnosti splošno zanimati.

Dne 27. decembra se je vršil v Ljubljani ustanovni zbor nove Slovenske Ljudske Stranke pod predsedstvom prelata Andreja Kalana, ki si je postavila za glavno nalogo, da vodi politiko jugoslovanske deklaracije za dosego samostojne jugoslovanske države. V posebni resoluciji se je ustanovilo, da deklaracija z dne 30. maja, ki zahteva združitev vseh Jugoslovancev v monarhiji pod žezlom habsburške dinastije, nikakor ni maksimalni program stranke. Kaj stranka hoče še več ali kako naj bi se deklaracija še razširila, niso povedali. Državni poslanec dr. Pogačnik se je v tem oziru dobesedno izrazil: »Habsburžani bi prespali važen zgodovinski trenutek, če Jugoslovancem ne bi dali samostojne države. Mi hočemo biti svobodni in bomo svojo voljo pre ali slej uveljavili. V zadnjo koč naj prodre klic: Svoboda v jugoslovanski državi!« Deželno avtonomijo zahtevajo in vsi rešitev pričakujejo od neodvisne jugoslovanske države. Nova stranka ponuja v tem oziru tudi strankam, ki ne stojé na krščanskem temelju, svoje sodelovanje v vseslovenski splošni združitvi. Na najostrejši način pobijajo Kmetško stranko, ki tudi stoji na deklaracijskem programu, ki si je pa v nasprotju s Kalanovimi pristaši stavila nalogo, da vodi pozitivno politiko resničnosti ter je v to svrhu stopila pred javnost z novim listom pod naslovom »Resnica«. »Resnica« piše v svoji prvi številki: »Slovenskemu narodu se v njegovem časopisju resnica namenoma prikriva, siplje se mu pesek v oči in umetno narejene stvorbe domišljije, blodnje zapeljanih ljudi naj nadomestijo moško samozavest zdravega, poštenega ljudstva. Toda gorje narodu, ki zavestno ali zapeljan stremi za svojo usodo na lažnjivi podlagi! V tej nevarnosti je sedaj slovenski narod.«

Ljubljanski knezoškof dr. A. B. Jeglič, ki se je, kakor znano, postavil na čelo politiki jugoslovanske deklaracije, nastopa z vso silo za novo Ljudsko stranko in proti

Kmetški stranki. Duhovniki, ki se pridružujejo Kmetški stranki in se nočejo udeleževati politike gospoda Korošca, označuje javno kot odpadnike in skuša takorekoč potom škofijske naredbe doseči, da bi se vsi duhovniki pridružili Slov. Ljud. Stranki in politiki Jugoslovanskega kluba, v katerem imajo, kakor znano, svobodomiselnici in razkolniki veliko besedo.

Obenem se vrši boj proti dr. Šusteršiču in se ponižuje sarajevski nadškof dr. Stadler. Z javnim oklicem se poizkuša, spraviti ljudstvo v stranko prelata Kalana. Očitki, ki se s te strani oglašajo proti deželnemu glavarju in državnemu poslancu dr. Šusteršiču, se dajo v kratkem podati v naslednjem: On ne smatra, čeprav je dejansko sodeloval pri sestavi jugoslovanske deklaracije, le-te za minimalni, marveč za maksimalni program Jugoslovancev, kar je toliko kot naravno izdajstvo; on je s tem, da se je 1. 1914. uprl velesrbski propagandi, v svoji osebi ustvaril oviro proti združitvi s Srbi; on je z govorom, ki ga je imel po umoru v Sarajevu in v katerem je srbskim aneksionistom zaklical energičen »Stoj,« zakrivil, da je buknila vojna; on kot od cesarja imenovani deželni glavar ni sposoben, da bi vodil svobodno jugoslovansko politiko; končno dr. Šusteršič mladi, kvisku stremeci jugoslovanske inteligenci v stranki ni dal zahtevane možnosti, da bi se udeleževala. Na podlagi teh obtožb se vodi proti njemu najostrejši osebni boj. Vsed tega so prikipele strasti do vrhunca.

Večji del starejše pametne duhovščine se umika iz politike in izjavlja, da se prostaske katastrofalne politike noče udeleževati, toda posledica je zmeda duhov, ki preli postati splošno nevarna. Politično življenje se nahaja tačas v krizi, kakršno so preživljale dežele, v katerih prebivajo tudi Srbi, pred atentatom v Sarajevu, v krizi, ki spravlja koristi države v težko nevarnost. Slovenski narod je doprinesel v svetovni vojni na bojiščih tako mnogostranske dokaze svoje zvestobe, da bi zaslužil, kar se tiče njegovih poklicanih voditeljev, boljšo usodo nego ta padec v konflikt, ki preti, da ga požene iz njegove lokalne tradicije in končno tudi zapira pot zdravi rešitvi jugoslovanskih vprašanj, kajti ne bilo bi čudno, če bi vodstvu, ki skuša v slovenskih pokrajinah vdomečiti češko-radikalne metode, zrasla nasprotstva, ki s takimi smermi odklanjajo sploh vse, kar bi moglo dovesti do notranjopolitične reforme v jugoslovanskih deželah. Sedanja smer je torej nevarnost za Slovence same. Tu nastale zmede niso zgolj deželna zadeva, marveč se tičejo po zemljepisnem položaju teh ozemelj interesov države same.

LISTEK.

„Gospod.“

Odlomek. — Poljsko spisal Kaz. Przewza-Tetmajer, poslovenil Fr. Virant.

(Konec.)

Šel je tako zamišljen, da ni videl, kaj se godi okoli njega. Mislil je, mislil in mislil, bolje skušal kaj izmisliti. Nakrat se je spotaknil in se zavedel.

Okoli njega so bila polja, kakor zlata vodna gladina. Kakor daleč je segalo oko, livade, nepregledne livade, sveteče se k nebu, nezmernost polj. In v tej gladini, v tem valovju polnem bleśka in svetlobe, škrlatni maki, modre plavice, zelene meje in kmetje v belih srajcah in rumenih, bleśčečih se slamičih in ženske v pestrih, rumenih in rdečih robcih na glavi, v belih srajcah in rdečih krilih. Jekleni, srebrni srpi zvone in migotajo v njih rokah; ti žanjejo, oni vežejo snope; tu vlečejo volí ogromen voz z lestvami, tam mulijo izpreženi konji travo na meji; otroci se ruvajo, kriče, drugi gugajo mlajše, obešene v rjuhah med koli — polno življenja, polno šuma — pšenico žanjejo. Nad vsem tem pa škrianci in vrabci in ogromno žareče, jarko solnce na modrem, nepremičnem nebu.

Gledal je, videl — in jesti se mu je zahotelo in istočasno je začutil utrujenost. Prebudil se je, ko se je spotaknil, kakor iz sna.

Ustavil se je in gledal.

Oh, Kako je svet lep!... Kakšno čudo!... Kakšen čar!... To morje klasov, ti rdeči in modri cveti v njem, ti vozovi, volí, konji, otroci, rjuhe — in to ogromno solnce na modrem, nepremičnem nebu!... Kako božanstvena slika! Kakšna poezija! Kakšna angelska idila!... Ko bi se sedaj pokazal Bog na nebu in blagoslovil svet: ali bi bilo to čudno? Ali niso to božji služabniki na livadi? Ali ne bi mogel sedaj stopiti Kristus med te ljudi in med te klase in bi se vsedel na snop, zvezan s preveslom, sredi svojih učencev, gledal otroke po glavah in jim pripovedoval primero o pšenici in ljuliki?

In ali se ne bi mogla iz srede teh polj in teh ljudi zopet raznesti vest, da slepi vidijo, hromi hodijo, mrtvi vstajajo in se ubogim Evangelij oznanjuje?...

In nad vsem tem je to solnce... solnce... »Solnce«, sedem kopejev od vrste, tisoč vrst, sedemdeset rubljev... urednik lista »Če bi le bilo«... nakaznica za upravišтво... dva tedna brez ščurkov... Večerja za pol rublja... Kristus bel, tih, miren, nadčloveško moder in nadčloveško dober na snopu, zvezanem s preveslom sredi gladine polj in ženjcev s srpi, in zgo-

raj nebo in glas iz njega govoreč: »To je moj ljubi sin, nad katerim imam dopadajenje«...

V tem hipu se ga je nekaj polotilo, tisti »nekaj«, ki se poloti vstvarjajočih duhov, kadar se zdi, da »dobi« duša, četudi ne ravno »angelskih«, toda »orlova krila«. Obrnil se je, hotel je hiteti domov, da bi hitro, hitro, dokler ne izgine navdahnjenje, in to je plaho kakor metulj, ki ga splaší senca veje, zazibane od vetra... Hotel je hiteti — toliko milj — v tem je zaropotal voz na poti. Kmet v suknji se je peljal s parom dobrih rjavcev proti mestu. Ko bi se vsedel — tako je utrujen, tako gladen, toliko milj pred njim, in tako rad bi takoj, kakor hitro mogóče začel pisati o solncu, ki bo kedaj videlo drugo prerojenje sveta, popolno in dovršenejše, iz srede polj in ženjcev... Predno pride domov bo večer... Utrujen bo tako, da bo moral iti takoj spat — »navdahnjenje« lahko izgine...

»Gospodar!« zakliče kmetu.

»Kaj?«

»Bi me peljali v mesto?«

»Zakaj pa ne? Koliko pa daste? Kajti kreniti moram daleč v stran.«

Ržen je prišel v zadrego — potipal skrivaj po žepu: denarnica je bila, samo v njej...

»Koliko hočete?«

Kmet se je popraskal za glavo:

»Saj tako vem, da me tak gospod ne ogoljufa. Nekaj mi boste vendar dali zaslužiti.«

Ni se spodobilo vpraševati, in iti peš, iti za vozom, ker bi kmet morda zahteval rubelj zato, da naredi ovinek do mesta...

»Dobro, torej naredimo račun, ko se pripeljem«, in se je vsedel.

Pelje se torej »tak gospod!« Trebuh je prazen, glava pa polna — kajti pride trenutek, ko se iz srede polj in ženjcev raznese vest, da se oznanjuje Evangelij... In prerodi se svet, vstane od mrtvih... Mir zavlada ljudem, ki so blage volje, in to se zgodi v bleśku solnca... solnca... »Solnca«... Sedem kopejev od vrste...

V tem je voz zaropotal po tlaku. Ržen se je stresel, kakor bi ugledal kačo. Denarnica je bila, toda v nji — samo petnajst kopejev... Na kaj je računil, ko se je vsedel?... Gotovo na svojih štiriindvajset let in svojo »prihodnost«... Kaj naj stori? V uredništvu že ni bilo nikogar več, »Če bi le bilo« je končal svoje delo ob dveh, torej ni mogel več prositi niti za denar na račun, niti izposoditi si od koga »rublja do jutri«... Kaj naj stori? Vraga, kakšna lahkornost!... Najprej pomeni to, do jutri nič jesti, in to so še vedno štiri klobasice in dve žemlji, in potem kako je mogóče za tako pot dati kmetu petnajst kopejev?... Morda je peljal dve milj v stran?

»Kam naj zapeljem?« vpraša kmet.

Danes priobčujemo samo »Reichspost« članek brez komentarja. Gotovo je, da je ta članek pisal ali pisati dal dr. Ivan Šusteršič. Priporočamo ga svojim čitateljem v premislek, mi si ga bomo jutri natančneje ogledali.

Naši možje in mladeniči so na fronti! Žene in dekleta, izpolnite njihovo voljo! Podpisujte jugoslovansko deklaracijo!

Mirovna pogajanja

Prihod ruskega odposlaništva. — Pogajanja četverozveze z Ukrajinci. — Političen in diplomatičen neuspeh Nemčije. — Ali se pridruži sporazum mirovnim pogajanjem? — Anglija odklanja odgovornost za neuspeh mirovnih pogajanj. — Bodočnost Rige. — Gospodarski odnosi z Rusijo. — Francoski in pripetljaj v Brestu Litovskem. — Zveza med Kijevom in Dunajem.

Dunaj, 7. jan. (K. u.) Iz Bresta Litovskega: Danes dopoldne so se pripeljali člani ruske delegacije; z njimi se je pripeljal tudi Trockij.

Dunaj, 7. jan. (K. u.) Iz Bresta Litovskega: Pogajanja z ukrajinskimi odposlanci so se nadaljevala včeraj; udeležili so se jih pooblaščenici vseh velesil četverozveze.

Pod naslovom: Napačna metoda je pisal Bernhard v »Vossischer Zeitung«: Nemškim pogajalcem sta bili dani le dve možnosti: zahtevali naj bi bili, da se izpremene meje, sicer bi pa bili morali v polnem obsegu vsem obmejnemu narodu priznati pravico, da se z rusko državo dogovore o obsegu samoodločbe narodov. Ne vemo, če bi bili Rusi pritrdili izpremembam mej; mogoče, da bi bili zahtevali popolnoma odkloniti, a mogoče je tudi, da bi jo bili sprejeli. V slučaju, če bi jo bili popolnoma odklonili, bi se bila pogajanja ravno tako prekinila, kakor so se zdaj, a povoda bi ne bilo nikakega, da bi bili mogli dolžiti Nemčijo, češ, da postopa zavratno. To, kar se je pa zdaj zgodilo, je ustvarilo iznova tak položaj Nemčiji, ki je na las podoben tistim situacijam, ki smo jih morali trajno požirati, ko je bil kancler Bethmann-Hollweg; a glede na učinek je sedanji položaj še neugodnejši, posebno še vsled posledic, kakor je bila celo slavna ponudba Mehiki. Političen in diplomatičen neuspeh je zelo velik; krivda tako huda, da nastaja potreba, naj se kolikor mogoče hitro nemški generalni pooblaščenec v Brestu Litovskem odpokliče in naj se tudi poslovi od svojega mesta kot državni tajnik zunanjega urada. Političen neuspeh je predvsem ta, ker so pridobile zahodne velesile, posebno pa Anglija, da v svojem smislu vplivajo na pogajanja. Če bi bili hoteli obkolitev s strani Anglije preprečiti in doseči najbližji vojni smoter, da vsaj na eni točki razbijemo proti nam zgrajeno koalicio, bi se bili morali neprekinjeno pogajati in brez prevelike modrosti skleniti z Rusijo mir. Če bi bile osrednje velesile spravile mir z Rusijo v žep, bi bil njih položaj nasproti zahodu popolnoma izpremenjen. Mesto jasnosti, je zdaj položaj bolj nejasen, kakor je bil prej. Stoji le, da mora Rusija prejkoslej doseči mir; a mir bi bili lahko dali mi, ta možnost še ni izključena, a otežkočena je in otežkočena je jasna združitev vseh kontinentalnih koristi. Nemčija mora izbirati, da zgradi na uspehih svojega orožja združeno Evropo, s katero mora Anglija shajati; nemškim naro-

dom in drugim evropskim narodom se mora vrniti popolna samoodločba; če ne se ustvari tak položaj, da bodo nam Nemcem in celi ostali Evropi delili v Londonu našo narodno in gospodarsko svobodo.

Angleška vlada (curiško zasebno poročilo) je potom svojega petrograjskega veleposlaništva odgovorila na poziv Rusov glede na udeležbo pri mirovnih pogajanjih: Angleška vlada ugovarja ruskim nazorom, češ, da bi bile vlade zaveznikov odgovorne za morebiten neuspeh mirovnih pogajanj Rusije z osrednjimi velesilami. Izjava dalje naglašja, da so pričeli pogajanja med Rusijo in osrednjimi velesilami, ne da bi se bili prej sporazumeli z zavezniki. •

Ruski poslanik Worovskij (stockholmsko zasebno poročilo) je izjavil, da ni nikakor izključeno, da se le še sporazum pridruži mirovnim pogajanjem. Na ameriško pomoč se namreč ne upa veliko. S sumničeni Nemčije in Rusije so hoteli doseči, da se mirovna pogajanja prekinijo. Pobunila se je Ukrajina brez uspeha, ker je bil upal. Boljševikom povzročajo težave le mestni inteligenti, ki zapuščajo državne urade. Worovskij upa, da se bodo popolnoma sporazumeli z osrednjimi velesilami do konca januarja.

Trgovci v Rigi so sklenili, naj se pridruži Riga in Balt Nemčiji.

Glavni odsek nemškega državnega zbora se je 7. t. m. posvetoval o gospodarskih vprašanjih. Razprava se še nadaljuje.

Francosko časopisje splošno svojega stališča nasproti boljševikom še ni izpremenilo. Levičarsko časopisje, na čelu mu bivša ministra Sembat in Thomas, se poteguje dalje za stik s sedanji voditelji Rusije; Jesničarsko časopisje in vladno časopisje pa priporoča previdnost, da ne bi nastavili boljševiki in osrednje velesile pasti sporazumu.

Wilsonovi mirovni pogoji. — Sodbe o govoru angleškega ministrskega predsednika. — Lloyd George odstopi?

Ameriški poročevalci angleških listov so izvedeli, da je izdelal Lansing načrt o mirovnih pogojih zaveznikov. Lansing je izjavil, da Wilsonov načrt splošno zahteva:

1. Odstopita naj se Alzacija-Lorena.
2. Odstopita naj se južna Tirolska in Trst.
3. Obnove naj se Belgija, Srbija, Črna gora in Rumunija.
4. Turčija naj se iztisne iz Evrope.
5. Povrne naj se vsa škoda, posebno tista, ki je nastala vsled potapljanja ladij.
6. Zagotovi naj se, da ne postane nobena nekdanja ruska dežela, ki je proglašena za samostojno, odvisna od četverozveze.

Londonko časopisje je toplo pozdravilo govor Lloyda Georgeja, češ, da je dobrodošla njegova jasna, končna izjava o najmanjših zahtevah Anglije, ki jih ni mogoče bolj znižati. Osrednje velesile se ne morejo več izgovarjati in morajo, če jim gre res za to, da se doseže mir, zdaj iskreno odgovoriti. Tudi washingtonsko časopisje potrjuje brez izjeme angleške vojne smotre. Berlinski listi pa so pisali 7. t. m. zvečer, da nas govor angleškega ministrskega predsednika ni približal miru. Neizpremenjeni imperialistični program angleške vlade zavira mir in je povzročil, da se sporazum ni udeležil pogajanj v Brestu Litovskem. Velenemški listi pravijo, da je govor slab odgovor Berlinu in Dunaju in naglašajo, da je zdaj odpovedovalna ponudba rešena in popolnoma pokopana. Berlinski politični krogi izjavljajo, da se govor Lloyda Georgeja ne more smatrati za tako mirovno ponudbo, o kateri bi bilo mogoče razpravljati. Govor ni nič drugega, kakor da odkriva najbrutalnejše imperialistične smotre in dokazujejo, da ni mogoče pričakovati od Lloyda Georgeja in od Clemenceaua volje do miru.

Ramsay Macdonald (Reuter) je v nekem govoru rekel: Laže, kdor trdi, da je neodvisna delavska stranka izrabila svoje stališče za to, da slabi deželo. Stranki gre za to, da se vojska ne konča s skrpanim mirom. Želi, da se sklene tak mir, ki odstrani prilike, ki so povzročile vojsko. Vojska se mora končati z modrostjo, z dobro voljo in z odločnostjo.

V tej vojski se ne bo dosegla kmalu zmaga, dosega se bo le s tem, da se odstrani vse, kar je vojsko povzročilo. Govor Lloyda Georgeja je pokazal, da se zaveda velikanske odgovornosti kot ministrski predsednik.

Angleško in ameriško časopisje je toraj zelo toplo pozdravilo govor Lloyda Georgeja. Zato se čudno čita poročilo iz Amsterdamu s 7. t. m., ki izjavi: Večina londonskih listov je potrdilo vest, da Lloyd George v najkrajšem času odstopi in da ga nadomesti sposobnejša oseba. Prej že so trdili listi nevtralnih dežel, da mirovni pokret v deželah sporazuma narašča in da se bosta morala Lloyd George in Clemenceau umakniti miroljubnejšim državnikom.

Vojna poročila

AVSTRIJSKO POROČILO

Dunaj, 7. jan. Uradno:

Italijansko bojišče: Nič posebnega.

NEMŠKO POROČILO

Berlin, 7. jan. Veliki glavni stan:

Zahodno bojišče: V ovinku postojank vzhodno od Yperna in v odsekih med cestami iz Arrasa in Peronne v Cambrai so se popoldne razvili besni topovski boji. Topovski in ogenj min se je tudi med Niete in Aisne, na obeh straneh Ornesa in na zahodnem bregu ojačil. Bojevanje pehote se je omejilo na poizvedbe.

Macedonska in italijanska bojna črta: Položaj se ni izpremenil.

Berlin, 7. jan. zvečer. V ovinku postojank severnovzhodno od Yperna nadaljujejo močnejše streljanje.

Z drugih bojišč nič novega.

190.000 oprostitev v Franciji razveljavljenih. — Francoski socialisti o položaju.

Iz Lyona: Francoski vojni minister je razveljavil s 15. januarjem 190.000 oprostitev od vojaške službe. »Humanite« napoveduje, da skličejo francoski socialisti narodni kongres, ki bo sklepal o položaju, ki ga je bila Rusija ustvarila.

Angleške vojne ladje pred Oportom in Lizbono.

»Morning Post« iz Lizbone: Angleške vojne ladje so se zasidrale pred Oportom in Lizbono, da ščitijo angleške podanike.

Politične novice

— Pred rešitvijo jugoslovanskega vprašanja? Dunajski »Der Abend« piše: En uspeh bodo imela vsekakor mirovna pogajanja v zvezi z dogodki na Ogrskem. Rešitev avstrijskih ustavnih vprašanj ne bo mogoče več zavirati. Če niso več Ogrsi s svojimi velikimi narodnimi predpravicami, katere so dosedaj uživali, zadovoljni, potem ni pričakovati, da bodo vedno bolj nestrpni Čehi mirovali. Ravno tako ni mogoče več odlašati jasne, končne rešitve jugoslovanskega vprašanja. Centralisti se protivijo zahtevam Jugoslovancov, češ da bi njihovo ozemlje odrezalo monarhijo od širokega morja. Ali nismo doživeli, da je Petrograd brez drugega dovolil Ukrajincem popolno samostojnost, čeravno meji ukrajinsko ozemlje na Črno morje in vsebuje najvažnejše surovine, brez katerih bi Velikorusi ne mogli živeti. Sedaj bodo morali pač gledati na to, da zagotovijo svojemu narodu bodočnost na podlagi sporazuma s svobodno Ukrajino, ne pa z narodno nadvlado. Prepri narodov v Avstriji se mora končati. Pasti mora vsaka nadvlada in na njeno mesto mora stopiti zveza narodov, katero pa ne more ustvariti kaka vlada, ampak narodi sami.

— Zaupni shod štajerske narodne stranke se vrši dne 13. januarja t. l. ob pol 2. uri popoldne v Mariboru z glavno točko o političnem položaju primerni reorganizaciji slovenskih političnih strank.

— Sklicanje odsekov delegacij. Kakor poroča »Fremdenblatt«, nameravajo sklicati vojni odsek avstrijskih in ogrskih delegacij dne 14. prosinca. Proračunski odsek poslanske zbornice se sestane 16. prosinca.

— Zborovanje čeških državnih in deželnih poslancev. Praga, 7. jan. Včeraj se je vršilo ob izredno veliki udeležbi napovedano zborovanje vseh čeških državnih in deželnih poslancev. Zborovanja so se udeležili med drugimi tudi bivši poslanci dr. Kramář, dr. Rašín, Choc, Buřival in Vojna. Po enodnevnem zborovanju je bila sprejeta resolucija, ki ponavlja državnopravno izjavo z dne 30. majnika 1917 s pripombo, da vztrajajo Čehi na njej in zahtevajo samoodločbo narodov in historično državno pravo. Končno so zborovalci izrazili svojo nezadovoljnost nad izjavami grofa Czernina v Brest-Litovsku glede samoodločevanja narodov.

— Novi mladočeški list v Pragi. Oportunistično krilo v mladočeški stranki, ki je zgubilo besedo pri glasilu stranke »Narodni Listy« prične izdajati pod uredništvom Fr. Hevera v Pragi svoj lastni tednik.

— Avstrijski Nemci za vsenemški mir. Avstrijski Nemci nameravajo po vzorcu domovinske stranke v Nemčiji razviti veliko agitacijo za zmagoviti mir in proti miru kot ga hoče Czernin. Kot agitačni go-

vorniki bodo nastopili dr. Pattai, poslanci Denk, Heine, Knirsch, Pacher, dr. Sommer, dr. Waber i. dr. To so naivni ti Vse-nemci!

— Proti nemški avstrijski vladi. V »Information« piše nek član desnice gosposke zbornice: »Deset nemških ministrov poleg dveh slovanskih resortnih ministrov in dveh slovanskih ministrov brez portfelja, to negusno razmerje je trajno nevzdržljivo. Avstrijska poslanska zbornica ima nenemško večino, ministrstvo pa je po dve tretjini nemško. Ministrski se-deži morajo biti drugače, pametnejše zasedeni, če hočemo imeti uspešno in koristno delo v parlamentu in če nočemo biti v vednem strahu, da se mu vsa stavba ne podere.«

— Poljski regentski svet na Dunaju. Z Dunaja poročajo, da pridejo člani poljskega regentskega sveta v četrtek na Dunaj. Nastanili se bodo kot dvorni gostje na dvoru. Spremljal jih bo poljski ministrski predsednik.

— Zakaj je odstopil ogrski minister za prehrano? Budimpešta, 7. jan. (K. u.) Iz krogov, ki stoje zelo blizu ministra za prehrano grofu Hadiku, poročajo, da je minister zato odstopil, ker ni našel njegovega program: preskrbeti predvsem armado, potem Ogrsko in šele preostanek oddati Avstriji, v merodajnih krogih odziva.

— Ogrska armada. Iz Pešte poročajo, da je program ogrske vlade naletel na velike ovire, na katere dr. Wekerle ni bil pripravljen. V peštanskih ministrskih krogih računajo že z odstopom sedanje vlade kakor hitro se vrne dr. Wekerle iz Berlina. — Člani ustavne stranke in središča gosposke zbornice se sestanejo tekoma tega tedna, da zavzamejo svoje stališče nasproti ogrskim zahtevam glede armade.

— Meja med Ogrsko in Moravsko je izredno strogo zastražena. Kordon ogrskih financarjev je tako gost, da pride na vsakih 100 do 200 korakov po en mož. Mažari se sicer izgovarjajo, da stražijo mejo zato, da preprečijo tihotapstvo živil, resnica pa je, da tako strogo stražijo mejo, ta, da preprečijo vsako občevarje med Čehi in Slovaki.

— Poljska posvetovanja o mirovnih pogajanjih. Lvov, 7. januarja. Te dni se sestanejo poljski državni in deželni poslanci kakor tudi poljski člani gosposke zbornice, da se razgovore o položaju z ozirom na mirovna pogajanja v Brest-Litovsku.

— Kako je sestavljena ruska konstituenta. Pariško časopisje prinaša razpredelitev strank v ruski konstituenti. In sicer imajo boljševiki 185 mandatov, revolucionarni socialisti leve 40, ukrajinski revolucionarni socialisti 75, socialni revolucionarji desnice 375, socialni demokrati 25, Moslimi 60, Židje in drugi narodi 20, kozaki 25, veleposestvo 10, kadeti 24.

— Štrajk urednikov »Nowe Reforme«. Člani uredništva krakovske »Nowe Reforme« so pričeli štrajkati. Zahtevajo povišanje plače in ugotovitev glede odpovedi.

— Resolucija bosanskih socializmov. Osrednji odbor bosanske socialistične stranke je imel pod predsedstvom Sretna Jakšića. Sprejeta je bila resolucija, da nastopi bosanski proletarijat v boju za mir, da dela za razširjenje ustavnih pravic posebno pa za svobodo tiska. Stranka je sprejela načela internacionalnega socializma (Zimmerwaldski program) in se pridružila internacionali v Bernu s sedežem v Stockholmu.

— Nov mohamedanski list. Šerif ef Arnautović prične z dne 15. t. m. izdajati v Sarajevu nov mohamedanski list, ki bo glasilo združene mohamedanske stranke. List bo v prvi vrsti zastopal agrarno vprašanje. Urednik mu je bivši urednik »Vakta« Ahmed Hadžialiagić.

Deklaracija, Jugoslovanski klub in S. L. S.

Občinski odbor Stranje je sklenil v seji dne 1. januarja 1918: Občinski odbor občin Stranje navdušenjem pozdravlja majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba, ki zahteva svobodno Jugoslavijo pod habsburškim žezlom.

Županstvo Stranje dne 1. januarja 1918. Tomaž Grediša, Florijan Pregled, Franc Krivec, Janez Šlebir, Janez Juvan, Anton Perne.

Občinski odbor Ocizla-Klanec (Istra) je v svoji seji dne 27. decembra 1917 enoglasno in z navdušenjem sprejel sledečo resolucijo: »Z oduševljenjem se pridružujemo deklaraciji Jugoslovanskega kluba od 30. majnika t. l., s katero se zahteva na podlagi narodnega načela samoodločbe za vse Hrvate, Srbe in Slovence v monarhiji ujedinenje in državna samostojnost pod habsburškim žezlom.« — Z gorenjo resolucijo soglašamo: Emil Sašelj, l. r., župnik, dr. Anton Slamič l. r., Ivan Zalokar l. r., župnik, Josip Knavs l. r., duhovnik.

Mladega moža se je polotil obup — hipoma —

»Tukaj!« je zavpil, ko sta prišla mimo hiše, kajti katero je bil prehod.

»Frrr!... Hoj!...«

»Tu imate za enkrat goldinar! Jaz grem samo gori in vzamem denar, kajti tu imam — same desetake... Lepa hvala...«

»Ze dobro, ze dobro, počakam.«

Kmet je gledal na en napis, potem na drugega, potem v šipe izložb, potem na tlak, potem na ulico, končno je zaklel:

»Tak gospod! Lep gospod! Da bi ga mrzlica stresla! Goldinar je dal! S takim gospodom!« Pljunil je v roko in mahnil z bičem; Hektor Ržen je pa skočil skozi vrata, kakor nekdanj slavni istoimenec skozi skajška vrata pred Ahilom, hitel iz ulice v drugo proti domu, tresoč se od strahu, da ne bi zaslišal za seboj ropota in klika: »Hej! Gospod! Gospod! Kje je moje plačilo?!« — po glavi se mu je vrtelo solnce. »Solnce«, sedemdeset rubljev, prerojenje sveta, polje, ženjci... In potem mu je prišlo na misel, da je vendar ta kmet imel par konj, on pa ne pojé štirih klobasic in dveh žemeli, po dve za večerjo in zajtrk — in solze so stopile v oči, »takemu gospodu«...

15 kopejk se na ruskem Poljskem imenuje goldinar.

Slovenke občine Lipljene se pridružujemo jugoslovanski deklaraciji, vesele, da je konec kleečplazne politike in malodušnosti. Stremimo brez ovinkov in krivulj naprej. Želimo, da bi bil jugoslovanski klub zelo pozoren na mirovna pogajanja, da bi bil vedno vstrajen v svojih zahtevah, da bi se tako nam in našim otrokom začela lepša bodočnost. Misel, da se naše želje izpolnijo, nam daje moči, da v bridkih urah usodnega časa ne omagamo.

Upamo, da ni nikogar več med nami, ki bi vstal, da bi rušil ali majal našo moč.

Trezne, brez sanj se ne pogajamo za srečo posameznice, ampak za srečno bodočnost celega naroda.

Prerogene v trpljenju, podprte z upi in z zaupanjem v naše poslance kličemo: Ne pozabite nas, zastopniki naših želja!

Škocijan pri Turjaku, dne 4. januarja 1918.

Podpisane slovenske žene in dekleta občine Senič se navdušeno in z vsem srcem pridružujejo Jugoslovanski deklaraciji z dne 30. maja 1917, z neomajnim zaupanjem v naše, Jugoslaviji zveste poslance. — Sledi 277 podpisov. — Nabiralna podpisov pristavlja: V tukajšnji občini sem nabrala 277 podpisov. Malo sicer po številu, toda veliko po ljubezni do domovine.

Podpisani občani iz Jurjevice pri Ribnici se pridružujemo jugoslovanski deklaraciji z dne 30. maja 1917 in izražamo klubu svojo polno zaupanje v boju za našo državno ujedinjenje. Izstop dr. Šusteršiča in Jakliča smatramo za izdajstvo narodne edinosti v tem zgodovinsko važnem času, ko je treba strniti v eno bojno črto vse naše narodne sile v dosego narodne svobode.

V Jurjevici, dne 2. prosinca 1918.

Sledi 129 podpisov.

Zavedne žene in dekleta v občini Begunje pri Cerknici so podpisale vse (472 podpisov) izjavo za jugoslovansko deklaracijo.

Občinski odbori! Priglasite se k S. L. S., ki bo močna in enolna branila naše gmoine in dušne koristi! Obsudite pogubni razkol kmečkih in meščanskih strank!

Za resnico.

Zakaj so klicali »Živio vojska!« Dr. Šusteršičev list piše: »Iz dr. Lampetova klica »Živela armada!« so naredili mladini sedaj: »Živela vojska!« Ali je to pošteno? Ali sme s takimi sredstvi delati stranka, ki pravi, da je katoliška? — Ne vemo, da bi kdo bil ta klic očital dr. Lampetu, da se je pa v Ljubljani klicalo pred deželnim dvorcem »Živio vojska!« — to je dejstvo. Posebna izdaja »Slovenca« od dne 29. julija 1914 je pisala: »Ko je izpregovoril govornik (dr. Lampe) na vojsko, so zaorili gromoviti klici: Živio vojska!« Ta klic je grozen. To je klic po krvi, po bolezni, po pratificiji, po stradanju, po lakoti, po oduševanju, po razpalih domovih, po opustošenih njivah, po begu, po obupu nad božjo in človeško pravico, to je klic — po smrti! Že takrat so se krščansko čuteči ljudje zgražali nad takim vpitjem, danes pa, ko je naše ljudstvo prestalo strašno šolo vojske, ko izbičano krvavi od te šibe božje, danes ve slednji človek, da je klic »Živio vojska!« klic blaznosti. Danes vemo tudi, da bi ljudstvo vojske nikoli ne bilo hotelo. Ljudstvo ne more razumeti intrig in zvijač diplomatov, ki se pri zeleni mizi igrajo s tujim življenjem. Ljudstvo hoče miru in mirnega dela! Da množica vzklikne »Živio vojska!« — zato mora biti nahujskana! Le tam, kjer vodijo ljudstvo demagoški elementi, so mogoče večne vojske; tako je bilo v Srbiji. Tudi tam, kjer ima država armado plačanih najemnikov, se vojske lahko hladnokrvno začnejo; tako je bilo v Angliji. Trezen in krščanski narod pa smatra vojsko za zlo, ki je morda neizogibno, smatra jo za šibo božjo in gre na to strašno delo spokorno in z resnobo. Tako sodi o vojski stranka, ki ne pravi, da je katoliška, ampak je katoliška. Da so mogli naši ljudje klicati pred deželnim dvorcem »Živio vojska!« — jih je bilo treba nahujskati. In to delo je prevzel v naši deželi žalbog — dr. Ivan Šusteršič.

Kdo je kriv vojske? Dr. Šusteršičevo glasilo oznanja, da dolžimo mi tega zločina dr. Šusteršiču. Ne, tega zločina ga ne dolžimo. Da ima dr. Šusteršič moč in oblast, začeti vojsko s Srbijo, si more umiš-

ljati samo »Kmečka stranka«, mi imamo skromnejše mnenje o njem. Ali je pa dr. Šusteršič hujskal na vojsko, ali je pripomogel, da se je začela, kolikor more pripomoči slovenski politik? To je dr. Šusteršič storil na unionaskem shodu dne 6. julija 1914. Tak shod je bil samo njegovo delo. Izmišljeno je, kar piše njegov list, da je bil dr. Krek na shodu in da je hujskajočemu dr. Šusteršiču celo pritrdjeval. Eno samo pričo naj navede za to!

dr. Šusteršičev glas, ki poje svoj posebno hripavi solo v njihovem zboru. Najsijajnejše spricevalo slovenskega domoljubja so dali naši vojaki-trpini na frontah in tega, kar je zapisala kri tisočerihi, ne bo izbrisalo umazano črnilo dr. Šusteršičeve tiskarne. Tudi z ovaduštvom si ne bo pomagal; zavednega naroda ni mogoče uničiti, pač pa je ovaduh svoj lastni rabelj.

O slovenski »trobojnici« rada pripoveduje takozvana »Resnica«. Pravzaprav ne o njej, ampak o dr. Šusteršiču, ki jo je »rešil«. Ker je stvar podučna, je prav, da nas včasih nanjo spomnijo: L. 1913. se je deželni odbor naenkrat domislil, da je njegova stanovska zastava drugačna od zastave kranjske dežele in slovenskega naroda. Tega mnenja smo tudi mi; sedanjemu deželnemu odboru se slovenske barve n očejo prav podati. Toda Ljubljana takrat ni bila tega mnenja, ljudje so začeli mrmrati in groziti in slednjič se je deželni odbor moral zadovoljiti z barvami, ki jih imajo navadni Slovenci. Nemci so bili, kakor danes, tudi takrat deželnega odbora zelo veseli in so njegovo odkritje o novih kranjskih barvah v graških listih na vse pretega hvalili. Med vojsko so začeli po zgledu deželnega odbora rovatiti proti deželnim zastavi in tedaj je mimo drugih tudi deželni glavar posredoval, da nam je to narodnostno znamenje ostalo. Za to uslugo smo mu hvaležni. Še bolj bi mu bili, če bi ne dovoljeval svojim odbornikom takih eksperimentov s slovenskimi barvami; in še bolj, če bi bil to vrlo narodno zavednost pokazal v vprašanju slovenskih srednjih šol, deželnega šolskega sveta, deželne sodnije, državne policije, kočevskih Slovencev, koroskega mandata, deklaracije in Jugoslovanskega kluba. Germanizacija se je sistematično vtihotapljala v našo zemljo, ko je bil dr. Šusteršič načelnik Vseslovenske Ljudske Stranke, in ljudje so molčali, ker je niso videli; ko so nam hoteli vzeti zunanji znak narodnosti, so morali tudi slepci spregledati. Ali je deželni glavar smel molčati, ali mu je kazalo tudi v tem slučaju molčati? Zato je »trobojnico« rešil. Toda po njegovem bi prišli v doglednem času do tega, da bi narod »trobojnico« sicer še imel, a če bi ga kdo vprašal: »Kakšne so tvoje barve?« — bi pohlevno odgovoril: »Weiss, blau, rot!«

Janovo obličje. Dvojno obličje ima »Kmečka stranka«, kakor stari rimski bog Janus: Samodopadljivo govori o svojem patriotizmu, vitezu Pogačniku pa v svojem listu ponovno očita, da je organiziral prostovoljne strelce. Prekipjeva narodne vne-me, a obenem nas zmerja v bratski slogi z Vsenemci, da smo veleizdajalci. Je vsa nadošena za deklaracijo, hkrati pa hvali zagrebško izjavo, ki je javen protest proti deklaraciji Jugoslovanskega kluba. Ali imajo ti gospodje naše ljudstvo za tako maloumno, da je bo taka komedija preslepi-la? Ljudstvo je že odgovorilo in — pojavila se je še ena podobnost med dr. Šusteršičevim političnim nestvorom in stari rimskim božanstvom: obadva spadata v bajeslovje, ker ju ni!

Lugano! Dr. Šusteršičev list priobčuje iz Lugana neko obskurno poročilo, katero dolži Čehe veleizdaje. Potem poziva »Slovenca«: »Slovenec«, kje imaš odločno obsodbo takega izdajstva avstrijske in slovenske misli?« Veleizdaja je, kakor razvidno, najljubši predmet dr. Šusteršičevih urednikov. Zanimivo je tudi, da išče poročil v Luganu, kjer je pravo gnezdo laži, ki preplavljajo Evropo. Če bi mi hoteli popravljati, kar se Lugano spriti nalaže, bi nam stavci odpovedali, kakor so »Resnici«, dokler jim ni slovesno obljubila, da ne bo pisala zoper deklaracijo, čeprav danes ne drži več besede. A denimo, da je zgornje poročilo resnično, dasi je iz Lugana in »Resnice«. Zakaj bi morali še mi »odločno« sramotiti Čehe, ko to delo opravlja tako pridno in s tisoč lažmi dan za dnem vsenemško in mažarsko časopisje in sedaj tudi »Resnica«! Dr. Šusteršičev list naj bi rajši tako pazno zasledoval veleizdajske težnje Italijanov, Nemcev, Mažarov! Tu bi našel hvaležnega dela!

Ovaduštvo je očital dr. Šusteršičev list vitezu Pogačniku. Poslanec ga je pozval, naj pove vso resnico, da bo javnost mogla soditi — in takozvana »Resnica« je utihnila. Isti list ovaja vso S. L. S. veleizdaje in nam dokazuje ravno tako ostaja dolžan. V zadnji številki očita dr. Gregoriču ovaduštvo, zopet brez dokaza, kakor bodo morali bralci te »Resnice« sami priznati. Mi sedaj že poznamo dr. Šusteršičevo metodo in se ne čudimo več temu početju. A eno moramo pibiti: Komur bi se dokazalo tako sramotno dejanje, bi moral izginiti s slovenskega političnega pozorišča, naj bo kdorkoli. Prav zato dr. Šusteršiču ni več mesta med nami.

Svarimo Vas! Dr. Lampe piše v listu deželnega glavarja: »Prelat Kalan je zbral nezadovoljnejše okoli sebe, ki bi ne bili nikdar prišli do nobenega pomena, če bi ne bil predsednik Kat. tisk. društva z vso veljavo, ki jo ima kot tak, s sredstvi, nabranimi od vse duhovščine škofije, podpiral moralno in materialno elementov, ki so delali na razdor stranke«. Ne bomo se pre-

rekli o tem, ali so naši državni poslanci, toliko deželnih poslancev in vsi drugi odlični duhovniki in laiški člani S. L. S. ljudje, »ki bi nikdar ne bili prišli do nobenega pomena«. A tu dr. Lampe očita prelata Kalanu, da je brezvestno ravnal z društvenim premoženjem. Ime prelata Kalana je tako neoskrunjeno, da bi ne izgubilo nič svoje poštene čistosti, tudi če bi mu »Resnica« storila sramoto, da bi ga hvalila. Vendar svarimo dr. Šusteršičev list, kesa! se bo, če pojde na to pot.

Slovenska trgovska šola in »mladini«. »Resnica« piše, kakor so mi povedali, da navajamo kot »pravi vzrok mladinstva« to, da so bili profesorji preslabo plačani na slovenski trgovski šoli. Stvar moram pojasniti. Govoril sem z »nekim gospodom«, ki je zelo odličen gospod, o raznih stvareh. Omenil sem, da se deželni odbor na jako nizek način maščuje nad nami »mladini«, ki smo učili tam, s tem, da nam ne zviša učnine, kakor bi sicer bil storil. To je vse. Vedel pa do danes še nisem, da tudi tako visoki gospodje »pošte prenašajo« in da so te pošte tako nezanesljive. — Dr. Vinko Šarabon.

Dnevne novice.

— **Odlikovanja.** Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči je dobil nadporočnik 87. pp. Franc Mastnak. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje z meči sta dobila nadporočnik 17. pp. Ivan Grabner in višji zdravnik 17. pp. Miroslov Tschamer. — Najvišje pohvalno priznanje z meči so dobili: poročnik 2. bos. herc. pp. Jurij Hočevan, nadporočnik 2. bos. herc. pp. Ignacij Perko, poročnik 17. pp. Josip Pakiž, nadporočnik 27. pp. Alojzij Sodnik in poročnik 7. pp. Ludovik Adamič. — Srebrno zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: stražmojstra Ivan Ramšak, Dragatuš in Matej Kosi, Vače, stražmojstra Luka Jenko, Sp. Suhor in Franc Golob, Izlake. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči je dobil podpolkovnik 69. pp. Maks Peternel. — V drugič je dobil ponovno Najvišje pohvalno priznanje nadporočnik 28. polj. havb. p. Valter Prašnikar. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil fortifikacijski nadporočnik Ciril Juvan. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje sta dobila poročnik 36. polj. havb. p. dr. Jur. Franc Hojnik in nadporočnik 43. pp. Ivan Lukežič.

— **Za podpolkovnika** je imenovan major Karel Pestotnik.

— **Za vojaškega računskega nadoficijala** je imenovan voj. rač. oficijal v Mariboru Edvard Hribar.

— **Učne olajšave za vpoklicane vseučilišnike.** Vojska je izpraznila tudi vseučilišne dvorane. V bodočih letih bo občutno manjkalo uradniškega pomladka, pa tudi svobodni poklici bodo kazali velike vrzeli. Trpeli bodo državni in družabni interesi, a tudi vpoklicani vseučilišniki sami bodo gospodarsko in socialno težko oškodovani. Akademski senati in naučno ministrstvo so že tekom vojske ukrenili, kolikor se je dalo, da zagotove vpoklicanim vseučilišnikom čim največje olajšave za nadaljevanje študij in polaganje izpitov. V tem oziru so se z največjim umevanjem odzvale tudi vojaške oblasti, ki v vsakem takem slučaju dovolijo dopust. Na pravni in državnoznanstveni fakulteti se je znižalo število semestrov za vpoklicane dijake od osem na šest. Kdor se je vpisal tik pred odhodom v vojaško službo ali tekom nje, ostane vpis veljaven za ves čas vojaške službe in še pol leta po njenem poteku. Vsak vpoklicani dijak se more naknadno vpisati tekom semestra tudi še po končnih rokih. Zelo liberalno se postopa ob oproščevanju kolegine. Dijaki, ki so dovršili 6 do 9 semestrov, morejo dobiti primeren dopust za nadaljevanje študij. Vseučilišniki, ki so bili od začetka vojske na fronti, se premestijo v najbližje vseučiliško mesto, da morejo nadaljevati nauke. Posebne olajšave so se poskrbele vpoklicanim medicincem. Vojaška oblast skrbi za to, da odhaja vedno kolikor mogoče veliko število sanitetnih praporščakov s fronte v bolnišnice, kjer morejo nadaljevati svoje teoretične in praktične nauke. Tudi na izpitih so medicincem dovoljene različne olajšave. Vendar je pa seveda ravno tu treba gledati, da si vsak medicinec pridobi vsaj najnujnejše potrebno mero sposobnosti za izvrševanje tako odgovornosti polnega zdravniškega poklica. Za medicince, ki se vrnejo z bojišča, je poskrbljeno v posebnih vsporednih predavanjih in vajah v posameznih disciplinah, da se v najkrajšem času pripravijo na oba zadnja rigoroz. Vpoklicanim medicincem je dovoljeno — ne glede na to, ali so začeli svoje študije že pred nastopom vojaške službe ali ne — koncem devetega semestra položiti drugi rigoroz, začetkom desetega semestra tretji rigoroz, na kar se pripuste k promociji, pod pogojem seveda, da dokažejo potrebno najmanjšo mero izobrazbe. — Po demobilizaciji se za iz vo-

Veleizdajalce je dr. Šusteršič z vo-hunskimi okrožnicami, ki jih je pošiljal v imenu S. L. S. brez njene vednosti, iskal po Slovenskem. Priznati je moral, da se je zastonj trudil. Velešrska propaganda na Slovenskem ni našla tal, dasi ji je vlada s svojim krivičnim sistemom utirala pot. In sedaj, ko ni posamič našel veleizdajalcev, dolži veleizdaje vso S. L. S. V njegovem listu pišejo, da je »Slovenec« postal »Dan«, »ki je bil plačan iz Belgrada«, in podobno. To se pravi, postavljati pod vislice tisoče in tisoče Slovencev, preganjanjem izpostavljanje stranko, ki tvori jedro našega naroda, zavratno ubijati čast in ugled naših državnozbornskih poslancev, ogrožati senco politične svobode, ki si jo je narod v teh časih še ohranil. Mi se teh očitkov ne bojimo. Navajeni smo jih dan za dnem poslušati od nemških nacionalcov in bomo mirno prenašali tudi

jaške službe vrnivše se vseučilišnike takoj uvedejo posebni počitniški in izpitni tečaj, da se jim omogoči kolikor mogoče nadomestiti izgubljeni čas. Ob demobilizaciji se bodo vseučilišniki v prvi vrsti odpustili domov. Že sedaj pa more vsak vpoklicani vseučilišnik vsak čas položiti izpit, ako je nanj zadostno pripravljen.

— **Odlikovane usmiljenke.** Cesar je podelil srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje usmiljenim sestram: Mihaeli Badalič, Evangelisti Jeglič, Jukundi Križaj in Flaviji Breitenberger.

— **Umrl je dne 7. t. m. v deželni bolnišnici** 54 let stari posestnik in župan občine Peče v kamniškem okraju, doma iz Gorican iste občine. Ponesrečil se je pri mlatilnem stroju. Istega dne je umrla v deželni bolnišnici Marija Vičič, 37 let stara posestnica žena iz Cerknice.

— **Za slepe vojake.** V ta namen je darovala družina Janesch v Ljubljani po upravnistvu »Laibacher Zeitung« znesek 30 K mesto venca na krsto pok. g. Mariji Trdina.

— **Poštna vest.** Zaradi nakupičenja zavirkov bo od 6. do vstevši 10. t. m. ustavljeno sprejemanje zasebnih zavirkov v Trst, izvemši potrebne zavitke, nuje zavitke, pošiljave s kvasom in denarne pošiljke.

— **Poraba zvonov v vojne namene.** Spričo vesti, ki so se zadnji čas širile glede porabe odvzetih zvonov, se uradno poroča: Vsi rekvirirani cerkveni zvonovi se porabljajo izključno le za pridobivanje elektrobakra in elektrocina v vojaške svrhe. Predelava se vrši — po prejšnji skrbni analizi — v štirih elektrolizah: v artiljerijskem arzenalu na Dunaju in v treh zasebnih podjetjih. Predelava je pod tako strogim vojaškim nadzorstvom, da je izključeno, da bi se le najmanjša množina kovine porabila v druge nego vojne svrhe (n. pr. za galico). Tudi neznatni množina med dragih kovin, ki se dobivajo pri predelavi, se posveča vsa pozornost ter se hranijo za kovanje novcev. Ravno tako skrbno kakor z zvonovi se ravna tudi z drugimi kovinskimi predmeti, ki jih je vojaška uprava rekvirirala, kupila ali dobila v dar od prebivalstva, tako da se more reči, da niti kilogram teh kovin ni šlo v druge nego v vojne namene, ki jih je določilo trgovinsko ministrstvo. Potrebščina bakra vojne uprava je kljub vsemu štedenju in nadomestkom tako velika, da se bo morala rekvizicija zvonov (s pridržkom glede umetniško znamenitih zvonov) in drugih bakrenih in medenih predmetov nadaljevati. Ako se pripeti, da nabrane kovine po cele tedne in celo mesece obleže na mestu, se poziva vsak, da o tem obvesti vojaško upravo.

— **Zagorje ob Savi.** Dne 3. t. m. ob 4. jutraj se je pripetila v kisoškem rovu smrtna nezgoda. Rudarja Hribovšek Jakob in Roter Jožef sta pobirala ostanke premoga. V tem je popustilo oporno lesovje in rov se je na dotičnem mestu sesedel. Hribovšek je mrtev, Roter pa ranjen in prestrašen.

— **Hrastnik.** V četrtek, dne 3. t. m. so prišli nekje od sv. Jederta trije fantje, med njimi dva rudarska invalida, ki sta na Pruskem ponesrečila. Kazali so samokres in ogrožali z njim že v gostilni Senica gostilničarja. Proti večeru so napadli hlapca trgovine Bauerheim, ki se je peljal domov. Pri hiši obratnega vodje gosp. Drolea, so se postavili s palicami v vrsto in so vsakega mirno mimoidočega pretepli, tako tudi gosp. obratnega vodjo Drolea. Ranili so ga precej občutno po obrazu. Bili so tuji; kajti med našim delavstvom se ni še nikdar pripetil tak napad. Naravnost obsojanja vredno je tako surovo počenje, ki gotovo škoduje ugledu delavstva. Zlobneže je vojaška patrulja aretirala.

— **Slamorenica** je zdrobila desno roko 11 let staremu posestniku sinu Janezu Debevcu iz Bezuljaka št. 18 pri Cerknici, ko je ravnal slamo v stroju.

— **Porotno sodišče v Mariboru.** Za prvo porotno zasedanje pri okrožnem sodišču v Mariboru je določen za predsednika porotnega sodišča predsednik okrožnega sodišča dr. Franc Kočevar pl. Konzenheim, za njegove namestnike pa deželnosodni svetovalci Albert Kokol, dr. Karel Kočevar in Viljem Kromasser.

— **Izvečki iz plačilnih nalogov o davku na vojne dobičke od večjega dohodka v letih 1914, 1915 in 1916 za politični okraj Radovljica** bodo razporejeni v javni vpogled od 14. do 27. januarja 1918 med uradnimi urami v prostorih davčne oblasti c. kr. okrajnega glavarstva v Radovljici.

Ljubljanske novice.

lj **Sprejemni dnevi županovi.** Radi vednega naraščanja uradnih poslov sprejema g. župan odslej stranke v svoji pisarni mestnega magistrata le ob torkih, četrkih in sobotah od 10. do 12. ure dopoldne.

lj **Josip Križaj** je eden najznamenitejših slovenskih pevcev umetnikov. Rojen Ljubljancem se je šolal v Glasbeni Matici, vežbal na slovenskem gledališkem odru in bil skozi več let priljubljen član slovenske

opere. Angažovan je bil potem na zagreško opero, kjer je postal ljubljeneč občinstva in kritike. Dosegel je velike uspehe, posebno kot Dapertutto v Hoffmannovih pripovedkah, Povodni mož v Rusalki, grof v Figaru, Laert v Mignon, kot Falstaff in v mnogih drugih operah. Občinstvo in kritiki v Zagrebu pravijo, da je Križaj v Zagrebu najboljši pevec, da najlepše, najprilnejše in čustvapolno poje, posebno da ima lepo »kantileno« — a tudi v igri je izvrsten. Sam Rihard Strauss ga je pri predstavi »Rosenkavalirja« pohvalil kot najboljšo moč zagreške opere in kot pevca, »ki res veliko peti zna«. Pri nas v Ljubljani ga vse ljubi, čista in pozna od gledaliških predstav in od Maticinih koncertov. Njegov nastop v koncertu v petek, 11. t. m. ne rabi reklame, — kdor hoče doživeti lep umetniški užitek, naj gre poslušat Križaja in Ličarja, dva domača velika slovenska umetnika, na katera smo lahko ponosni! Čujemo, da ni izključeno, da bo Križaj v kratkem angažovan na dvorno opero v Draždane pod zelo ugodnimi pogoji.

lj **V seji mestnega ubožnega odseka**, ki se je vršila dne 7. januarja t. l. so bile podeljene Metelkove ustanove naslednjim: Aršek Alojzij, železostругar (Samassa), Falatov Josip, trgovec (Korenčan), Kocjan Herman, fotograf (Marinko), Korče Vinko, strojni ključavničar (Tönnies), Podkrajnik Marija, trgovka (Kössler), Savinc Fran, sedlar (Köller), Selan Ivan, čevljar (Lukas), Texter Slava, modistka (Götzl), Loran Ivan, strugar (Tönnies). — Stalne ubožne podpore so dobili naslednji: Juvanove tri sestre, Edvard Klarman, Jakob Kopač, Albin Kozamernik, Albina in Pavla Kump, Ivana Lampič, Herman Lesjak, Lucija Oblak, Josip Rakar, Avguštin Starec, Primož Velkavrh.

lj **Izplačevanje vojaških nastanitvenih pristojbin** se zopet prične na mestnem magistratu v četrtek, dne 17. januarja 1918 v mestnem vojaškem nastanitvenem uradu (Mestni trg št. 27, III. nadstropje) in sicer: za stranke, ki stanujejo v I. mestnem okraju (Poljanski okraj) in v II. mestnem okraju (Mestni trg, Stari trg, Karlovska in Dolenjska cesta) v četrtek, dne 17. januarja; za III. mestni okraj (Trnovo in Gradišče do Franca Jožefa ceste) v petek, dne 18. januarja; za ulice med Prešernovo ulico, Franca Jožefa cesto, Bleiweisovo cesto, Cesto na južni kolodvor in Miklošičevo cesto, v soboto, dne 19. januarja; za IV. mestni okraj (St. Peterski okraj in Vodmat vzhodno od Miklošičeve ceste) v ponedeljek, dne 21. januarja. Za spodnjo Šiško in vse one, ki bi bili zadržani v gori navedenih dneh, v torek, dne 22. januarja. Uradne ure izplačevanja so od 3. do pol 6. ure popoldne. Stranke se prosijo, da se natančno drže teh določb.

lj **Nesreča.** Na južnem kolodvoru je ponesrečil Alojzij Golin, 22 let stari delavec iz Dol. Vrtojbe, ko je kuril peči v kurilnici. Padel je v neko jamo v kurilnici ter si poškodoval desno nogo tako, da je moral v deželno bolnišnico.

lj **Na zmrljih tleh** je padla na Karlovski cesti 77 let stara branjevka Apolonija Kregar ter si zlomila desno nogo.

lj **Prodajalci sladkorja v I., II., III., IV. in V. okraju** se vabijo, da se zglase zanesljivo v sredo 9. t. m. v sladkorni centrali pri g. ravnatelju Lillegu, kjer dobe nakazila za sladkor.

Slovenci! Ne bojte se nikogar! Z nami je prava in pravica! S Slovensko Ljudsko Stranko o boj za narodovo svobodo!

Primorske novice.

lj **Dm Rybač o vrnitvi beguncev na županskem sestanku v Sežani.** Dne 4. t. m. je povabil g. drž. posl. dr. Rybač župane sežanskega okraja v Sežano na sestanek, na katerem je pojasnjeval dve zelo pereči vprašanji: o odškodnini za vojne dajatve in vojne škode ter o zopetni vpostavitvi opustošenih občin tega okraja. Opozoril je na težkoče, na katere je naletela rešitev vprašanja o odškodnini za vojne škode; in sicer težkoče formalnega značaja, ker nimamo še zakona za to, in na materijalne težave vsled — pomanjkanja sredstev. Raztolmačil je posebno, kaka razlika je med vojno škodo in vojno dajativjo, povdarjal joč, naj prijavljajo oškodovanci na predpisanih tiskovinah kot vojne dajatve ne le vse tisto, kar je bilo kmetom odvzeto na višje povelje in kjer je oškodovane znanome ime poveljstva ali če ima oškodovanec kak pisan dokaz v rokah: temveč tudi vse tisto, kar je služilo vojaštvu na katerikoli način v korist, tudi če ni natančno znano ime vojaškega krdeca. Semkaj spadajo n. pr. okna, vrata in deske, katere je vojaštvo uporabilo za napravo svojih barak; les, katerega je vojaštvo uporabilo za kurjavo, itd. Obširno je razpravjal dr. Rybač o vladnih ukrepih za vrnitev beguncev in obnovitev dežele. Dasiravno je določen

precej obsežen uradniški aparat — morda celo preobsežen — v rešitev tega vprašanja, vendar bodo končno najvažnejši tisti krajevni ali občinski odbori, katere bo imenovalo glavarstvo izmed občanarjev samih. Ti odbori bodo morali vršiti svojo nalogo z največjo vestnostjo, požrtvovalnostjo in vstrajnostjo, da ne pride okraj in dežela v tak položaj kot je sedaj v Galiciji, kjer ni vlada vključ potrošenim milijonom nikogar zadovoljila. Glede vrnitve beguncev je vlada razdelila vse prizadete vasi v dve skupini. V skupini A so manj pokvarjene vasi: najbrže Škrbina, Zagrajec, Ivanji grad, Preserje, Komen, Volčji grad, Brje, Nabrežina in vse izpraznjene vasi, ki leže od teh proti ozadju. Sempolajci in Mahinjeci so bili itak doma ostali. V vasi te skupine bo v kratkem dovoljena splošna vrnitev. Tozadevna odredba izide morda še tekom januarja. Tudi izdajanje legitimacij bo enostavnejše. Skupini B pa pripadajo vasi Brestovica, Klanc, Gorjansko, Vojštica, Temnica, Liba in vse vasi, ki leže od teh proti fronti. V te vasi ne bo še dovoljena splošna vrnitev, pač pa posameznim družinam, ki morejo dokazati, da imajo na svojem domu uporabno stanovanje, da so z živili kolikor toliko preskrbljene in so v svoji domači vasi potrebne. Take družine se lahko obrnejo za potrebna potrdila na svoja županstva; pozabiti pa ne smejo, da se vrnejo na svojo lasno odgovornost. Končno priporoča g. poslanec vsem beguncem, naj si pred vrnitvijo preskrbe kolikor mogoče živeža, semen, zlasti zabele; iz taborišč bodo smeli vzeti begunci tudi posteljno opravo in drugo, kar tam uporabljajo in kar uprava lahko odda. Zlasti naj si begunci oskrbe vsaj nekaj orodja za prvo silo, če prav morda starega ali obrabljenega, kajti vladna akcija pojde precej počasi naprej vsled pomanjkanja materiala. V vseh težavah bodo pa našli begunci varstvo in zaščito pri novoustanovljenem osrednjem odboru za obnovo Goriške na Dunaju in pri podružnici istega v Trstu. Po zaključku živahnega pogovora, ki je sledil temu pojasnilu g. dr. Rybača, so navzoči župani na predlog g. župana Stepančiča iz Renč pozdravili nameravano ustanovitev osrednje pisarne vseh slovenskih županstev goriških, ki naj bi imela po mnenju g. dr. Rybača radi bližine uradov svoj začasni sedež v Trstu, dokler ne bodo razmere v Gorici bolj urejene. Hvaležni smo sežanski županu g. poslancu, da nam je podal ta pojasnila in nam zagotovil svojo pomoč; in to tembolj, ker ima on s tržaškimi razmerami itak ogromnega posla. Zeleti bi tedaj bilo, da bi mu priskočili na pomoč gg. slovenski deželni poslanci goriški!

lj **PVážno za vrnitev beguncev iz županije in duhovnije Gorjansko.** V kratkem — morda še koncem tega meseca — izide naredba, ki določa vasi, kamor se bodo smeli begunci skupno vrniti. V županijo in duhovnijo Gorjansko bodo smeli skupno domov občanarji vasi Zagraj, Ivanji grad in Brje. Toda vas Gorjansko je prištet med opustošene vasi, v katere ne bo še dovoljena splošna vrnitev; glavarstvo bo pa dovolilo vrnitev le tistim posameznim družinam iz te vasi, ki lahko dokažejo, da imajo doma uporabno stanovanje, da so preskrbljene vsaj kolikortoliko z živežem in da so doma potrebne za delo. Županstvu je znano, da je nekaj takih družin iz Gorjanskega v begunstvu, ki bi lahko prošile na podlagi navedenih pogojev za vrnitveno dovoljenje. Ako bi take družine rade prišle domov, naj to podpisane županu javijo, in preskrbeli jim bomo potrebne listine. To velja tudi za vasi Klanc, Vale, Mošci in Majerji, kjer je več hiš vporabnih in ki se začasno tudi lahko oglašijo pri županstvu v Gorjanskem. Toda kdorkoli se hoče vrniti v vasi Gorjansko, Klanc in sosednje, naj ne pozabi, da pride domov prostovoljno in da ne bo mogel za sedaj stavišči nikakih zahtev na županstvo ali glavarstvo radi prehrane. Pred vrnitvijo naj si preskrbi živeža, posebno zabele in orodja. Kdor nima ničesar in nima v teh vaseh nikakega posla, naj rajše ostane, kjer je. Županstvo in duhovni urad se preselita v Gorjansko dne 1. februarja. — Franc Kosovel, župan.

lj **Županstvo Osek-Vitovlje** naproša vojaške-gospodarje, da mu čimprej naznanijo rojstno leto, kje in kdaj so bili na prebiranju, kateremu polku, bataljonu in kompaniji so pridržani, kakor tudi saržo ter ali so sposobni za službo na bojišču ali ne. Koj ko dobi županstvo te podatke, vložijo prošnje na pristojno mesto za dosego daljših dopustov v svrhu poprave hiš in obdelovanja zemljišč. Občanarjem, katere je dobilo leto 1918. še v tujini vošim obenem srečno novo leto in skorajšno vrnitev. — Jos. Berce, upravitelj.

lj **Županstvo Komen** poroča svojim občanarjem, da vložijo v kratkem prošnjo na glavarstvo, naj se podeli samostojnim gospodarjem in tistim obrtnikom, ki so pred vojno doma opravljali svoj obrt, dajši dopust v svrhu obdelovanja poškodovanega polja in vinogradov ter poprave poškodovanih poslopj. Samostojni gospodarji in zgoraj imenovani rokodelci oziroma

njih družine naj naznanijo takoj podpisane natančne sledeče podatke: Rojstni dan in leto, rojstni kraj, kje in kdaj so bili pri prebiranju (naboru), kateremu polku ali oddelku so pridržani, kako saržo imajo, kje se sedaj nahajajo in pri obrtnikih naj se tudi navede, kako delo so opravljali. Ti podatki naj se nemudoma pošljejo in naj se jim priloži kolek za 2 K. Kdor pa hoče sam prošnjo vložiti, naj jo vložijo takoj potom županstva. Srečnejše novo leto in na veselo svidenje v ljubi domačiji. — Županstvo Komen, sedaj v Kandiji, pošta Novomesto, Dolenjsko.

lj **Mesto venca na grob blagopokojne g. Terezije Srebrnič**, matere preč. g. dr. Jos. Srebrnič, so darovali za »Slovensko sirotišče« v Gorici p. n. gg.: mons. dr. Jakob Brumat 20 K, dr. Franc Žigon 20 K, mons. dr. Jos. Ličan 20 K, dr. A. Pavlica 20 K, kancelist Fr. Setničar 5 K in ekonom Anton Rutar 6 K in dr. H. Delfabro za italijansko sirotišče v Gradišču 10 K.

lj **Umrl je oče šestih sinov** Leban iz Zatočina pri Tolminu, star 70 let. Naj počiva v miru!

lj **Umrl je na Dunaju v bolnišnici** begunec Alojz Gorjan, mehanik iz Dolnje Vrtojbe pri Gorici v starosti 19 let. Lahka naj mu bude tuja zemlja.

lj **V imenu vseh goriških beguncev**, kateri se nahajamo v okraju Gänzendorf, se zahvaljujemo gospodični Mari Durjovič za ves njen trud z nami. Prosimo jo, naj nam ostane še nadalje naklonjena tukaj med tujim svetom.

lj **C. kr. gozdni urad na Trnovem pri Gorici** še vedno piše za Lokve, Trnovo, Lazno: Loqua, Ternova, Lazna. Pozivljamo naše poslance, da poskrbe za odpravo teh spak.

lj **Umrla sta dne 7. t. m. v deželni bolnišnici v Ljubljani** goriška begunca Jožef Ščuba, bivši kajzar v Volčjem Gradu, občina Komen, in Jožefa Gomiliček, bivša najemnica posestva v Solkanu.

lj **Kje se nahaja županstvo Ločnika na Goriškem**, bi rada zvedela Franciška Ajdišek, Česnjice, p. št. Vid na Dolenjskem. Županstvo naj ji blagovoli sporočiti na ta naslov.

lj **G. Anton Kuštrin**, trgovec iz Gorice naj blagovoli naznaniti sedanji naslov l. Černe s Sv. Gore pri Gorici, tačas v Gaborju pri Celju.

lj **Prošnja.** Dotični Mervič, koji je svoječasnno pri Posredovalnici za Goriške begunce v Ljubljani, dvignil pisma z naslovom: Mervič, Gorica, ul. Fornila št. 30, se vljudno prosi, da dotične dopise prej ko mogoče vrne na ravno isti naslov, ker je mogoče, da se med njimi nahajajo nam dragi dopisi v vojni pogrešanega sina oziroma brata.

lj **Iščem** Emilija Podversček, doma iz Dolnjega Cerovega, Goriško. Služil je pri vojakihi Lit. 27. 4. stot. v Ljubljani. Stariši poprašujejo po njem, ki se zdaj nahajajo na lastnem domu. Kdor bi kaj vedel, prosim, da sporoči na naslov: Anton Nikolaučič, invalid, Jesenice št. 100, Gorenjsko. — Iščem brata Ivana Nikolavčič, doma iz Zgornjega Cerovega na Goriškem. Nahajal se je na Dobravi pri Bledu v tovarni kot paznik. Vrnil se je zopet na Opčino pri Trstu. Od tega časa ni sledi o njem. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči to na naslov: inv. Anton Nikolevčič, Jesenice št. 100, Gorenjsko.

lj **Dar.** Gosp. Franc Cvek, postajenačelnik v Matuljah pri Opatiji, je daroval 50 K za goriške begunce. Posredovalnica se za plemeniti dar prisrčno zahvaljuje.

lj **Osrednjemu odboru za vrnitev beguncev in obnovo Primorja** so darovali: Dr. Gregorij Pečjak, gimn. katehet 100 K; N. Stazinski, žup. upr., Primskovo pri Kranju 5 K; Lad. Bevc, poročnik-inž. Feldpost 289 10 K; Josip Bambič, župnik, Preloka 10 K; Miroslav Stumberger, c. kr. davčni nadpr., Brežica ob Savi 10 K; Vodstvo deželjske šole v Trbovljah poslalo zbirko 6. razreda 45 K 50 vin.; dr. Frid. Babnik, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju: honorar tovarisa odv. dr. Svilocossija 200 K; dr. H. Okretič, odvetnik v Trstu, nabral med znanci v Opatiji in sicer so darovali: Dr. Stegu, sodni svetnik 5 K, dr. Primožič, sodni svetnik 10 K; dr. Perišič, predsednik c. kr. deželnega sodišča 6 K; dr. Lucich, sodni svetnik 6 K, dr. Benič, sodnik 2 K, dr. Mozečič, namestništveni tajnik 4 K, dr. Lukež, odvetnik 10 K, Kučmanič, vojni kurat 6 K, dr. Okretič 5 K, skupaj 54 K; Oton Ploj, c. kr. notar, Dunaj 40 K; Obitelj Hofbauer z g. Petkom iz Hrastnika 20 K; Celjski pododbor je nabral sledeče prispevke: Posojilnica v Celju 1000 K, južnostjaerska hranilnica v Celju 1000 K, Ljubljanska kreditna banka, podružnica v Celju 50 K, Josip Serbec, odvetnik 50 K, Jože Smertnik, ravnatelj posojilnice 25 K, Mirko Gruden, ravnatelj podružnice ljublj. kreditne banke 25 K, dr. Ernest Kalan, odvetnik 30 K, Martin Kovač, c. kr. fin. st. komisar, 10 K, dr. Juro Hraševac, odvetnik 20 K, Dragotin Kralj, asistent 10 K, Anton Kolenc, veletržec 50 K, Janko Lesničar, uradnik 10 K, Simon Wuit, c. kr. uprav. v pok. 10 K, Fran Ogradi, opat, 20 K, dr. Josip Vrečko, odvetnik 20 K, skupaj 2330 K; Nj. prevzvišenost dr. F. B. Sedej, nadškof goriški, sedaj v Zaticini 200 K; Andrej Jakli, tovarnar v Karlovcu 1000 K; mestna hranilnica v Ljubljani 1000 K; c. kr. polkovnik Fridolin Kavčič na Dunaju 20 K; skupaj 5044 K 50 vin. — Plemenitim darovalcem iskrena zahvala.

lj **Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani** so darovali: Bralno in kmetijsko društvo Mislinja 83 K; Hranilnica in posojilnica v Ptuiju ponovno 500; gospodična

W. R. je darovala 80; Marija Skopin, branjekva v Ljubljani, Marije Terezije c. 13, 20; županstvo Ozeljan v Kamniku 50; R. Strmečki v Celju 50; g. Fran Spacapan, Dol. Tribuša 112, p. Slap ob Idriji, 20; gospod Franc Cerar, Stob, Domžale, ker je S. L. S. zopet oživela, 50; dr. Derganc, primarij 50; vojni kurat Bonač 100; Alojzij Kokelj, Vurberg, 50; vojni kurat Dimnik 100; Franc Šmid v Branici 50; svetnik Saje v Skarčini 10; Hranilnica in posojilnica v Sevnici 50; Franc Malalan, divizijski župnik 50; vojni kurat Erzlin 15; župnik Porenta 20; Marija Črnilec, Trstenik pri Kranju 20; dr. Anton Švigelj, v kazenski zasedbi 50; Franc Smodej, urednik v Celovcu 30; darilo »Naroda« 37 K 50 vin.; Fran Ogrizek, Dramlje 30; Ciril Drakonja, učitelj v Pečini, p. Slap ob Idriji, je nabral pri šolski mladini 13 K 40 v; župni urad Javorje, p. Poljane, dar župljanov 100; prof. dr. Rozman, Tanzenberg 50; Okrajna sodnija Tolminska iz neke kazenske poravnave 100; Antonija Poberaj, o priliki smrti soproga 50; c. kr. sodnija v Ajdovščini pošilja iz kazenske poravnave 29 K 77 vin.; Artur Lokar, Maribor, Schillerstrasse, da počasti svojega nečaka Danila, ker je končal medicinske študije 50 K.

Gbčine, izjavljajte se za jugoslovansko deklaracijo!

Razne novice.

Novi intendant hrvatskega gledališča. Hrvatski listi poročajo, da je imenoval hrvatski ban za intendant zagrebskega gledališča poslanca Gvido pl. Hreljanovića.

Novo katakombo so odkrili v Rimu blizu trapistovske opatije ob podaljšanju Ostienzijske ceste. Katakomba je bila nastala po mučniški smrti sv. Pavla v bližini njegove grobnice. Vsi arhitektonični in plastični ostanki v grobeh izvirajo iz prvega in drugega krščanskega stoletja. Nad odkritimi grobovi sezidajo obok in katakombo otvorijo občinstvu.

Pesnik Otakar Theer umrl. Kakor poročajo praški listi, je v vinogradski bolnici umrl pesnik Otakar Theer, ki se prišteva k najbolj nadarjenim pesnikom. Njegova dela označuje poseben slog in umetniško hrepenenje po eksperimentih. V pesmih je bil izmed onih redkih pesnikov, ki umejo vsebino in obliko premagati s pravo notranjo pesniško silo v dosegu dovršenosti. Tudi kot dramatik se je rajni odlikoval. Rojen je bil l. 1880. v Črnicah, kjer je njegov oče služboval kakor konjeniški stotnik. Iz Črnic so se Theerovi preselili v Nimbuk in pozneje na Vinograde. Theer je študiral zgodovino in slovstvo. Promoviran je bil za doktorja modroslovja in je bil urednik vseučiliške prške knjižnice Popotoval je v Pariz in na Krim v južno Rusijo. Ko se je vrnil v Prago, je deloval z veliko vlogo za kulturne stike češko-francoske. Pri študiranju Faethona v Narodnem gledališču je pomagal pesnik pri režiji in se je pri tem poškodoval in nakopal kal neozdravljive bolezni, ki je ni mogel prebiti.

Božič v Parizu. Pariški dopisnik »Timesa« pripoveduje v svojem listu o letošnjih božičnih praznikih v Parizu. Prejšnja leta je bila božična doba za Parižana, a še posebno za Parižanko, doba dovoljene zapravlivosti. Letos pa se je povdarjalo, naj se posebne želje umaknejo splošnim potrebam. Predvsem se je imelo dobiti darov vojakom na fronti in pa beguncem. Velike trgovine so prenapolnjene vabljivih predmetov, vsepovsod mrgolijo množine kupcev, ki bi radi kaj kupili, pa ne najdejo primernih predmetov. Zakaj reči, katerih je v izobilju za nizke cene, so predmeti nepotrebnega luksusa, dočim ni vsakdanjih potrebnih predmetov, kateri bi bili posebno prikladni za darila, ali pa so presneto dragi; volneno blago za vojake je dražje kakor nekdanj, konserve so dražje, tobak pa redka prikazen, a slaščice so že luksuz in žene in matere vojakov si morajo dvakrat premisliti, preden jih kupujejo. Javna in zasebna dobrotelost sicer obdaruje vojaške na fronti bolj ali manj z božičnimi darovi, ali ljudem z pičlimi dohodki bo težko poslati svojim dragim na fronti božičnih darov. — Pariška delavka, ki dandanes toliko zasluži kakor še nikoli, izteza roke po praznotah. Prvič v življenju ima denar in čas; uvedba angleške delavne dobe ji je prinesla posebno ponedeljsko popoldne in nje neodvisnost je podprta z zavestjo, da najde dobro plačano delo. Pa ker jo mora delodajalec nagraditi z večjimi izdatki za hrano, pomeni zanjo božična doba v isti meri dobo izobilja. A težki so božični prazniki za druge vrste delavskih žen, kakor za učiteljice itd., katerih prejemki se niso zvišali. Noben sloj ne trpi take bede in je ne umejo tako dobro prikrivati, kakor ravno učiteljice. Dasi je bilo izdano geslo, ne kupovati darov, je bila vendar navada močnejša. Razložek je bil samo v tem, da so se letos darovali bolj praktični predmeti kakor prejšnje čase.

Najnovejša poročila.

Prerekanje o nazoru samoodločbe narodov.

Dunaj, 7. jan. (K. u.) Listi v nevtralnem inozemstvu so objavili sledeče poročilo ruske brzojavne agenture, o katerem nismo bili obveščeni: Vlada delavcev, vojakov in kmetov ne sprejme nemškega predloga, a svoj nazor izvaja na način, ki lahko upora vrednost prejšnji programatični izjavi nemške vlade. Razpravljajo o takozvanem izražanju volje, ki se je že izrazila na Poljskem, Kurskem in v Litvi. Prav dobro znajo, da gre le za izraženo voljo skupine novopečenih državljanov in posestnikov zasedenih ozemelj, a da o narodih ni govora. Pod vlado oblegovanega stanja, pod nemškimi bajonetmi in pod gospodarstvom nemških generalov je smešno, če se govori o svobodnem izrazu ljudske volje. Če so tako gotovi, da je volja ljudstva taka, kakršno si žele, zakaj se pa tako boje, da bi predložili prebivalstvu res svobodno vprašanje? Nemška vlada je pritrdila, da izprazni del zasedenega ozemlja, ki pripada Rusiji, a brani se, da bi izpraznila Poljsko in Litvo: Temu ruska revolucija ne more pritrditi in ne bo nikdar pritrdila. Ruska revolucija se ne umakne niti korak nazaj. Imperialisti vseh dežel pripoznavajo po 3 in pol letih vojske v besedah načela o samoodločbi narodov, v resnici pa hočejo anektirati! A vam gospodim imperialistom je odbita ura! Ni več časa, da se igramo z besedami! Narodi Vam ne bodo več dovoljevali odmora. Angleški, francoski, nemški in avstrijski imperialisti pustite narode, da se morajo že četrto zimo vojskovati in da morajo pretrpeti nove krvave izgube, da ustanavljajo nove kolonije, da tlačijo slabe narode, da ustvarjajo tolpe velekapitalistov strašne zasluzke. Poizkusite, gospodje, revolucija delavcev in kmetov se ne izroči ne eni ne drugi imperialistični tolpi. Zgodi naj se karkoli, nadaljevali bomo svojo pot mednarodne politike. Proletariat bo kljub vsem oviram zmagal! — To poročilo v nikakem oziru ne odgovarja dejstvu. Besedilo, ki ga je podalo 28. decembra 1917 rusko odposlaništvo, se je marveč glasilo, kar se je uradno razglasilo, takole: Zavzemamo stališče, da se more kot dejanski izraz ljudske volje smatrati le tako izraženo volje, ki se doseže pri popolni odsotnosti tujih čet v dotičnih ozemljih pri popolnoma svobodnem glasovanju. Zato predlagamo in zahtevamo, naj se jasno in natančno program formulira. Soglašamo pa, da preštetih tehničnih pogojev za izvedbo ljudske glasovanja posebna komisija, ki naj določi gotov rok o izpraznitvi.

Kako se izvede samoodločba narodov.

Berlin, 6. jan. »Berliner Ztg. am Mittag«: Kancler je izjavil poslancem, da bo popolnoma lojalno izvedel samoodločbo narodov, ko bodo dotična ozemlja naše čete zapustile. Izprazniti je pa mogoče zasedene kraje šele potem, ko bo ruska armada demobilizirana.

Boljševiki umaknejo čete iz Finske, ko se bo sklenil mir.

Amsterdam, 7. jan. (K. u.) »Daily Telegraph« je poročal 5. t. m. iz Petrograda: Izvršni odbor sovjeta je sprejel 4. januarja predlog ljudskih komisarjev, da se pripozna neodvisnost Finske. Boljševiki so pa sklenili, da bodo umaknili svoje čete iz Finske šele potem, ko se bo sklenil mir.

Francoski in angleški poslanik zapustita Petrograd.

Stockholm, 7. jan. (K. u.) »Nas Krik« je poročal: Angleški veleposlanik bo odpotoval dne 7. t. m. iz Petrograda. Deželo zapuste tudi častniki, člani vojaškega odposlaništva. Tudi francoski veleposlanik odpotuje iz Petrograda. Ostala bosta v Stockholmu.

Premestitev kraja mirovnih pogajanj.

Angleški listi so poročali, da boljševiki ne zahtevajo, da se premesti mirovni posvet v Stockholm, predlagali bodo marveč tudi Haag in Kodanj. »Times« so poročale iz Petrograda, da so izbrali Rusi Bern za kraj mirovnih pogajanj.

Monarhistični pokret na Portugalskem.

Pariz, 5. januarja. Temps iz Madrida: Portugalski monarhistični krogi trde, da se bo bivši portugalski kralj Manuel odpovedal kroni, da se združijo vsi monarhistični elementi.

Francija pripoznala neodvisnost Finske.

Pariz, 5. januarja. Temps: Francoska vlada je pravno in dejansko pripoznala neodvisnost Finske.

Narodno gospodarstvo.

Nasprotstva v prehranjevalnem vprašanju med Avstrijo in Ogrsko.

Odstop ogrskega prehranjevalnega ministra grofa Hadika, ki je v zvezi z nasprotstvi med obojima vladama v prehranjevalnih zadevah, spravlja vnovič v ospredje tiste okoliščine, ki tvorijo že od

začetka vojske sporno vprašanje med to in onostran Litve. Čeprav se od ogrske politične strani trdi, da so pravi vzrok odstopa grofa Hadika le osebnosti, je vendar gotovo, da so grofa Hadika prisilile k odstopu le stvarne razlike.

Že od začetka vojske vladajo glede na vprašanje ogrskega dovoza živil za civilno prebivalstvo Avstrije nasprotstva, katera je že večkrat cesar omilil, ki se pa nikakor niso mogle popolnoma odstraniti, ker se na ogrski strani zastopa mnenje, ki se je zadnji čas okrepilo, da Ogrska sedaj ni več v stanu niti za lastno prebivalstvo preskrbeti dosedanj množino živil, če dobavlja v dosedanj meri za Avstrijo. Čeprav so ogromne zahteve vojske odvzele ogrskemu naravnemu bogastvu prav znatne množine živil, ki so čisto naravno omejile navajeno dobro življenje med ljudstvom, se mora na drugi strani ugotoviti, da sta pojma: pomanjkanje živil in pomanjkanje v prehranjevanju v ogrskih očeh čisto drugačena kot pri nas. Vsak izmed nas ve, s kakšnimi težavami se mora boriti, da dobi to ali ono, kar je potrebno za vsakdanjo prehrano, medtem ko je znano, da imajo na Ogrskem potrebnih živil v zadostni meri.

Že povodom zadnjega delegacijskega zasedanja so se čule vesti, da bo ogrski minister za prehrano kmalu odstopil, ker je prišel v vprašanje ureditve ogrske prehranjevalne pomoči v osebno nasprotstvo ne samo z avstrijskim ministrom za prehrano, generalnim majorjem Höferjem, marveč tudi s predsednikom skupnega prehranjevalnega edseka generalnim majorjem Landwehrjem. Od poklicane strani so takrat osebna nasprotstva sicer tajili, priznali pa so stvarna nasprotstva glede na ogrsko prehranjevalno pomoč. V ta čas spadajo tudi dolgotrajna pogajanja o ogrski prehranjevalni pomoči, in avstrijski vladni pogajalci, ki so se več tednov mudili v Budimpešti, pa tam niso prišli do svojega cilja, so morali s svojimi ogrskimi tovariši nadaljevati pogajanja na Dunaju. Končno je bil potreben še kronski svet, da je premostil nasprotstva. Uspehe teh pogajanj sicer niso javno razglasili, vendar smo v Avstriji čisto jasno čutili, da zadnja dobava ogrskih živil za Avstrijo ne bo več popolna, marveč uprav v najvažnejših rečeh, kakor živine in žita, močno prikrajšana. Preteklost je čisto jasno pokazala, da Ogrska Avstriji ni niti tega dobavila, kar je obljubila, kaj šele, kar bi po pariteti bila dolžna. Pač pa se je zgodilo nasprotno, da so ogrske čete, kar je znano po vsem Slovenskem, uprav z brutalnostjo rverkirale živila po naših deželah, kjer smo že itak trpeli pomanjkanje, medtem ko Ogrji, kakor čitamo skoro vsak dan v raznih listih, žive za sedanje razmere čisto udobno, da ne rečemo v izobilici.

Naši monarhisti pravijo avstro-ogrska monarhija, ne vemo pa, zakaj bi na Ogrskem jedli bel kruh, pri nas v Avstriji pa skoro neprebavljiv takozvani vojni kruh — in še tega nam manjka. Ne umemo tudi tega, da so tam z mastjo bogato preskrbljeni, pri nas jo pa z največjimi denarnimi žrtvami dobimo komaj, komaj za skrajno silo. Čudno se nam končno tudi zdi, da na Ogrskem razdeljujejo živila za posamezne osebe v večji množini, kakor pri nas, saj vendar velja boj, ki ga vodimo za obstoj ene in iste države, in zato bi morala biti bremena za vse državljane enako razdeljena. Tako bi lahko navedli še celo vrsto slučajev neenakosti, ki v našem ljudstvu vzbujajo čustvo mačehovskega stopanja.

Najvišje cene za nadrobno prodajo suhega sadja in slivove (češpljeve) čežane na Kranjskem so: 1. Suha jabolka, in sicer za jabolčne zrezke in krlje 5 K 60 vin. — 2. Suhe hruške in sicer: a) za velike suhe hruške, cele ali razrezane 5 K 80 v, b) za suhe hruške srednje velikosti, cele ali razrezane 4 K 60 v, c) za male suhe hruške, cele sadove 3 K 40 v, d) za suhe lesnike 2 K 76 vin. — 3. Suhe slive (češplje) in sicer: a) za originalno blago, to je sadove brez poškodb (brez ozira, koliko jih gre na kilogram) 3 K 12 v, b) za odbirek 2 K 56 v, c) za dvakrat presušene (preparirane) suhe slive v zabojih 4 K 4 v. — 4. Slivova (češpljeva) čežana. Za slivovo (češpljevo) čežano (lekvar, povidl), in sicer: za dobro kuhano blago, brez koščic in smoda, narajeno iz svežih češpelj 3 K 88 v. — Te cene se umevajo za 1 kilogram dobro posušenega trpežnega blaga, tuzemskega ali inozemskega dohoda.

g Oddaja klavne živine. Dne 14. januarja t. l. se vrši dobava klavne živine za armado. Posestniki iz okolice, ki hočejo živino oddati, naj jo priženo omenjeni dan do 9. ure na sejnišče pri mestni klavnici v Ljubljani. Deželno mesto za vnovčevanje klavne živine.

g V lesu je bodočnost! Marsikdo, ki je pred vojno prodal svoj najlepši les za slepo ceno, obžaluje ta korak že sedaj. Po končani vojski bo treba na novo zgraditi na stotine porušjenih mest, trgov, vasi in posameznih kmetskih domov na severu, vzhodu in jugu naše države. V to svrhu se bodo potrebovale velike množine stavbe-

nega lesa in že sedaj lazijo razni židovski špekulanti-prekupci okrog naših kmetskih žena in jim ponujajo navidezno lepe vsote denarja zlasti za stavbni les. Naše vrle kmetske žene, kojih može se nahajajo v vojaški službi, svarimo kar najresneje, naj se ne prenaglijo s prodajo zlasti stavbnega lesa, kajti v lesu je bodočnost!

g Tobak na Hrvatskem. Finančna direkcija na Hrvatskem je izdala naredbo za sajenje tobaka. Nameravajo kolikor mogoče mnogo poljedelcev pripraviti do tega, da bodo sadili tobak. Vojni invalidi dobijo posebne ugodnosti za sajenje tobaka.

g Vno na Ogrskem. Ogrji poročajo, da že nad 50 let niso imeli takega vina, kakor je letos. Pričakovali so ga več, kakor ga je bilo v resnici. Na oralu se je pridelalo v slabih krajih 10 hl, v najboljših do 40 hl. Prodaja se navadno rdeče vino po 3 K 20 vinarjev, najboljši po 7 do 9 K 1 liter. Prav dobro prodajo Ogrji goveje samlame: 1 kg 18—20 K. Tudi pri nas so začeli na kmetih močno delati klobase, ker prodaja ni prepovedana. 1 kg se proda doma za 14—18 K. Prekupci plačajo tudi višje cene.

g Zaloge žita na Angleškem. Angleška vlada poroča, da so postala žitna skladišča ob pomorskih mestih premajhna. Nakupila je toliko žita, da ga ni skoro mogoče spraviti. To bi bilo skoro tako kot za časa sedmih rodovitnih let v Egiptu. Če je na Angleškem res tako dobro ne vemo. Čudno je pa, da vlada po celi deželi nekak strah pred lakoto. Meseca septembra 1915 so domači kmetje na Angleškem prodali 9400 vagonov pšenice, leta 1916. pa 5400, letos le 3400. Čudno je tudi, da hočejo v Ameriki vse žito kupiti in Amerikancem le turščico za hrano pustiti. Že dolgo ni bilo tako malo starega žita v Ameriki, kakor leta 1917. Še leta 1916. je bilo ob novi žetvi zaloge stare pšenice 218.000 vagonov, letos le 45.400 vagonov. Po celi Ameriki so zaradi visokih cen veliko pšenice nasejali. Država hoče imeti od žitnih kupcij svoj dobiček. V Ameriki so določili od vsakega 100 K sklenjenih kupcij na borzi 2 vinarja davka. V Kanadi je davek za bušel pšenice, ki se doma izmelje, 50 vinarjev, za izvoz 1 K. V Indiji in Argentini obeta pšenica zelo lepo. V Argentini bi Francozi radi ves pridelek pokupili. Zdaj je v vseh evropskih državah določeno, koliko se sme za eno osebo kruha na dan porabiti. Na Danskem 315 g, v Avstriji in Nemčiji 280 gramov, na Angleškem (le prostovoljno) 270 gramov, na Francoskem 250 gramov, če bodo izhajali, drugače pa le samo 150 g.

g Dežela masla. Tudi nemški generali že govore o miru tako, kakor bi imel priti že prihodnje dni. Kaj čuda še, da se v Nemčiji hitro zbujajo spomini na staro predvojno gospodarstvo in se odkrito pojavljajo želje, da bi bilo vse spet tako, kakor je bilo. Pred vsem, kar se tiče uvoza raznih živil iz inozemstva posebno iz Rusije. Oj, kako prijetno je bilo, ko je imel človek na razpolago okusen kruh, namazan na debelo s slastnim sibirskim sirovim maslom. Da, s sibirskim sirovim maslom, zakaj v zadnjih letih se je izvozilo iz Sibirije v Nemčijo preko pol milijona meterskih stotov masla. Ta vsekako velikanska množina je bila pa le nezaten del vsega sirovega masla, izvoznega iz Sibirije. Največ se ga je izvozilo v Anval v Avstralijo. Tekom let pa si je osvojilo ves svetovni trg. Dvajset let je tega, ko je prišlo sibirsko sirovo maslo prvič v Evropo. Po železni cesti se je prevažalo v pristanišče v Baltičkem morju. Izprva je bilo po tako dolgi vožnji v čudnem stanju, ali že leta 1899. se je prevažalo v posebnih hladilnih vagonih Cela odprava iz Celjabskega v Sibiriji pa do Hamburga je trajala 14 do 15 dni. Glavni trgi za sibirsko sirovo maslo so bili v Londonu, Kodanju in v Hamburgu. Sibirsko mlekarstvo čaka še lepa bodočnost. Že danes se ceni število goveje živine v Sibiriji na 25 milijonov glav. Nemški listi pišejo, da pojde trgovina po vojski po starih kolesnicah, vendar pa opominjajo skrbno, naj se tudi doma bolj pečajo z živinorejo, da ne bodo tako odvisni od drugih dežel. Zdaj pravijo: Trata zelena in zlati klas spasi nas!

g Enotna obleka v Nemčiji. Iz Berlina poročajo: Enotna obleka v Nemčiji, ki je že pripravljena za trgovino, je dvojne baže. Na prvem mestu je preprosta enostavna obleka, obstoječa iz zaprtega suknjiča in hlače, brez telovnika in podlage, da se čim manj blaga porabi, a na drugem mestu je obleka s telovnikom. Blago in način dela je različen. Po teh se ravna tudi cene, ki so pri prvi vrsti 65 mark, a pri drugi od 75 do 150 mark.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Dominik Blazutti: Obrnite se na državnega poslanca, ki zastopa okraj, v katerem prebivate.

Jadranska banka sklicuje na dan 20. januarja t. l. svoj izredni občni zbor v prostorih zavoda na Dunaju 1, Tegetthoffstrasse 7—9. Glavna točka dnevnega reda je povišanje delniške glavnice od 12 milijonov kron na 20 milijonov kron.

IX. c. kr. avstrijska razredna loterija.
Zrebanje 2. razreda se vrši dne 15. in 16. januarja 1918. Cena srečk je: $\frac{1}{4}$ 80 K, $\frac{1}{2}$ 40 K, $\frac{1}{4}$ 20 K, $\frac{1}{8}$ 10 K. Srečke za to zrebanje priporoča Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani kot poslovnica c. kr. avstrijske razredne loterije in njene podružnice v Celju, Celovcu, Trstu, Splitu in Gorici (sedaj v Ljubljani).

Prodasta se
dve pečici za kuho
KONJUŠNA ULICA ŠTEV. 1.

Album razrušeno Gorice in različne razglednice podrtje Gorice. Velika zaloga umetniških kart za 15—18 in 20 K za 100 komadov. Naročila se prosijo na naslov: **ANTON PFETOT, Gradec, Roseggerhaus**

Išče se
kuharica
za župnišče v Istri. Službo ima nastopiti takoj. Naslov pove uprava lista pod šte. 50.

U 257/17/8

V imenu Njegovega Veličanstva Cesarja!

C. kr. okrajno sodišče v Cerkljani je razsodilo:

Josipina Kolar, kramarica iz Ljubljane, Japljeva ulica šte. 4 je kriva, da je 2. novembra 1917 na sejmu v Cerkljani, izrabljajoč izredne, po vojnem stanju povzročene razmere, zahtevala za potrebsčine, namreč za zimsko ženske hlače z živatom (trikot), očitno čezmerno ceno 50 kron. S tem je zagrešila prestopok draženja po § 20 št. 1 ces. ukaza z dne 24. marca 1917 št. 131 d. z. in se obsoja

po istem paragrafu z uporabo §§ 266 in 261 k. z. v 30 kron globe, za slučaj neizterljivosti na 3 dni zapora, po § 20 št. 5 cit. ces. ukaza in § 366 k. pr. reda v povračilo 30 kron od plačane kupnine zasebni udeleženci Ani Kateru in po § 389 k. pr. z. v povračilo stroškov kazenskega postopanja.

C. kr. okrajno sodišče v Cerkljani,
oddelek I., dne 28. decembra 1917.

Gregorc I. r.

Kupi ali vzame se v najem

gostilna

v sredini mesta, najraje v Kolodvorski ulici.

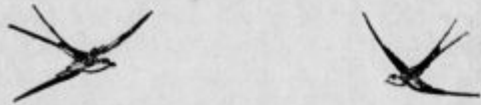
Ponudbe na upravo pod »Gostilna«.

Išče se

meblovana soba

najraje pri kaki vdovi.

Ponudbe na upravo tega lista pod šte. 58.

JOŠKO OCVIRK

ELZKA OCVIRK, roj. HABZE,

poročena.

V Ljubljani, 5. januarja 1918.

Vojaški koledar za 1918

z imenom

Slovenski vojak

je ravnokar izšel in se dobiva vezan in krasno s slikami opremljen v vseh knjigotržnicah v Ljubljani in v raznih trgovinah na deželi

po 1 krono 50 vinarjev.

Razpošilja ga pa tudi založnik Janko Nep. Jeglič, šolski voditelj v Ljubljani, ki daje običajen trgovski popust vsem, ki naroče večjo množino izvodov. P. n. gg. trgovci, učitelji in sploh prijatelji ljudstva, naročajte vojakom in drugim to potrebno knjižico — najboljše po poštni nakaznici, ker je povzetje za 50 vinarjev dražje.

Na vojno pošto se povzetje ne more pošiljati.

Dobri brivski in lasestrižni aparati

Ia britev iz srebro-jekla K 3-50, 4, 5; varnostni brivski aparati, poniklani K 3, 5, zn. »Perfekte« s 6 rezili K 10, 20; dvo ez. rez. rezila tucat K 5, 6, 1a lasestrižni aparati K 11, 12. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošilja po povzetju ali predplačilu c. in kr. dvorni založnik **JAN. KONRAD**, izvozna trdnica, Brux št. 1755, Češko. 111

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

**Ženitna
ponudba.**

Invalid, neoporečne preteklosti (s trajno neopazljivo hibo) iz premožne in ugledne rodbine, želi poročiti gospico posestnico večje kmetije oziroma obrti, gostilne, trgovine ali mline. Prednost imajo: dobro srčne, skrbne gospodinje. Vdove brez otrok niso izključene. — Ponudbe s sliko pod »Slovenka 64« na upravo Slovenca. Tajnost najstrožje zadržana. Samo resne ponudbe s pravim podpisom se upoštevajo.

Išče se za takoj

mala prazna soba

Ponudbe na upravo Slovenca pod šifro »takoj 59«.

Kontoristinja

s prakso, urna stenografinja in strojepiska želi premeniti mesto.

Najraje v tovarno ali uradniško pisarno. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šte. 49.

Lep, fin, kratek

glasovir

se prodaja po zmerni ceni.

Naslov v upravnistvu »Slovenca« pod šte. 57.

Zahvala.

Preko božičnih praznikov v vojaški bolnišnici v Mokronogu se mudeče moštvo (pod vodstvom narednika Marschalla) se čuti dolžno izreči najiskrenejšo in najtoplejšo zahvalo gospodu dr. med. univ. Albinu Česarju kakor tudi njegovi plemeniti soprogi za tako bogata božična darila.

Sprejme se takoj trgovsko izobražen

skladiščnik

za prekajevalnico na »Zelenem hribu« v Ljubljani.

Reflektanti naj se oglase pri »Kranjskem deželnem mestu za vnovčevanje živine« v Ljubljani, Turjaški trg šte. 1.

Zahvala.

Vsem, ki so ob času težke bolezni lajšali trpljenje naše preljubljene, nenadomestljive nam hčere in sestre

S. M. Eleonore Pirnat

in nas tako pristrčno tolažili ob času bridke ločitve, ter vsem, ki so predrago pokojnico spremlili na njenem zadnjem potu, bodi izrečena tem potom naša najiskrenejša zahvala.

Ljubljana, 7. januarja 1918.

ZALUJOČI OSTALI.

Naša ljuba, dobra mati, stara mama, sestra, teta in svakinja, gospa

Marija Januš

vdova po c. kr. poštarju v Domžalah

je danes po večletni, z angeljskim potrpljenjem prenašajoči bolezn ob 1. uri zjutraj, previdena s sv. zakramenti za umirajoče v 77. letu svoje starosti preminula.

Pogreb se je vršil danes, dne 8. januarja 1918 ob 10. uri dopoldne.

Svete maše zadušnice se bodo brale v tuk. župni cerkvi.

Molimo za njo!

Zajedno se iskreno zahvaljujemo za častno spremstvo pri pogrebu in obile dokaze sočutja.

Domžale, dne 8. januarja 1918.

ZALUJOČI OTROCI.

Ivan Baloh

mizarski mojster, ljubljanski meščan

je v Ljubljani dne 6. t. m. umrl in bil dne 8. t. m. pokopan.

Moj oče! Šel si iz kraja trpljenja na kraj miru v boljše življenje. Blagor Ti!

Tvoj hvaležni sin
IVAN.

Ljubljana - Zagorje na Krasu, dne 8. januarja 1918.

Globoko potrti naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da je naš preblagi soprog in oče, gospod

Jurij Šenk, p. d. Makek

veleposestnik, vitez božjega groba, občinski odbornik itd.,

3. prosinca ob 5. uri zjutraj, po dolgem, mučnem bolehanju, večkrat previden s sv. zakramenti za umirajoče v 68. letu starosti, ves vdan s sveto voljo božjo, mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb je bil dne 5. t. m. ob 9. uri na pokopališče sv. Ožbolta na Jezerskem.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v domači župni cerkvi.

Priporočamo dragega pokojnika v blag spomin in molitev njegovim mnogobrojnim prijateljem in znancem, zlasti pobožnim soromarjem, s katerimi je pohitel v Lurd (dvakrat), v Rim in Sveto deželo.

Naj počiva v miru! Njegova obila dobra dela so šla z njim.

Jezersko, dne 7. prosinca 1918.

Marija Šenk, roj. Volc, soproga.

Marta, Apolonija, Franc, Matevž, Joško, Mici, Berta, Tončka, Milan, otroci.

Licitacija konj

Licitacije konj, ki potrebujejo še odpočitka, oziroma takih, ki so nesposobni za vojaško službo, se bodo vršile pri stabilnih konjskih bolnišnicah in razpečalnicah konj kot sledi:

V stabilni konjski bolnišnici v Mariboru dne 12. in 26. januarja, 9. in 23. februarja ob 9. uri dopoldne; v stabilni konjski bolnišnici v Radgoni dne 8., 19. in 28. januarja, 5. in 19. februarja, vsakokrat ob 9. uri predpoldne; v stabilni konjski bolnišnici v Šoštanju pri Celju dne 13. in 27. januarja, 7. in 17. februarja, vsakokrat ob 10. uri predpoldne, pri razpečalnici konj v Ljubljani dne 12. in 26. januarja v Nušakovi vojašnici ob 9. uri predpoldne, pri razpečalnici konj na Uncu pri Rakeku dne 10. in 24. januarja ob 10. uri predpoldne, pri razpečalnici konj v Kočevju dne 10. in 16. januarja ob 10. uri predpoldne na šolskem travniku.

K licitaciji bodo pripuščeni le taki ponudniki, ki bodo imeli od politične oblasti potrjeno legitimacijo, da so kmetovalci. Konjski mešetariji in prekupci ne bodo pripuščeni k licitaciji.

Jadranska banka.

Gg. delničarji se s tem vabijo na

izredni občni zbor

ki se bode vršil

dne 20. januarja 1918 ob 11. uri dopoldne

v prostorih zavoda na Dunaju, I., Tegetthofstrasse 7-9.

Dnevni red:

1. Povišanje delniške glavnice.
2. Sprememba pravil vsled povišanja delniške glavnice.

Določbe družbinih pravil:

§ 15. Vsakih pet delnic daje pravico za jeden glas.

§ 22. Za pravovelnost sklepanja o povišanju delniške glavnice je potrebna $\frac{3}{4}$ oddanih glasov, zastopanih pa mora biti vsaj $\frac{1}{3}$ vplačane delniške glavnice.

V svrhu izvrševanja pravice glasovanja blagovolijo naj gg. delničarji položiti delnice najkasneje do 14. januarja 1918.

Delnice se zamorejo položiti pri Jadranski banki v Trstu in pri vseh njenih podružnicah, pri Prvi hrvatski štedionici v Zagrebu in njenih podružnicah, pri Banki in štedioni za Primorje na Sušaku in njenih podružnicah.